

Water

Dr. Paul Schot

X. Proef tentamen

(3 vragen)

Question 1.

Most water is withdrawn from surface waters and aquifers for:

- a) drinking water
- b) industrial manufacturing
- c) irrigation of crops
- d) cooling power plants

Answer ... Question 1.

Most water is withdrawn from surface waters and aquifers for:

- a) drinking water
- b) industrial manufacturing
- c) irrigation of crops
- d) cooling power plants

Question 2.

One trend in managing water resources is:

- a) privatization
- b) government seizure of privately-held water supplies
- c) increased specialisation
- d) none of the choices

AnswerQuestion 2.

One trend in managing water resources is:

- a) privatization
- b) government seizure of privately-held water supplies
- c) increased specialisation
- d) none of the choices

Question 3.

The removal of vegetation, especially on hillsides, increases the risk of :

- a) salinization
- b) groundwater overdrafts
- c) saltwater intrusion
- d) flooding

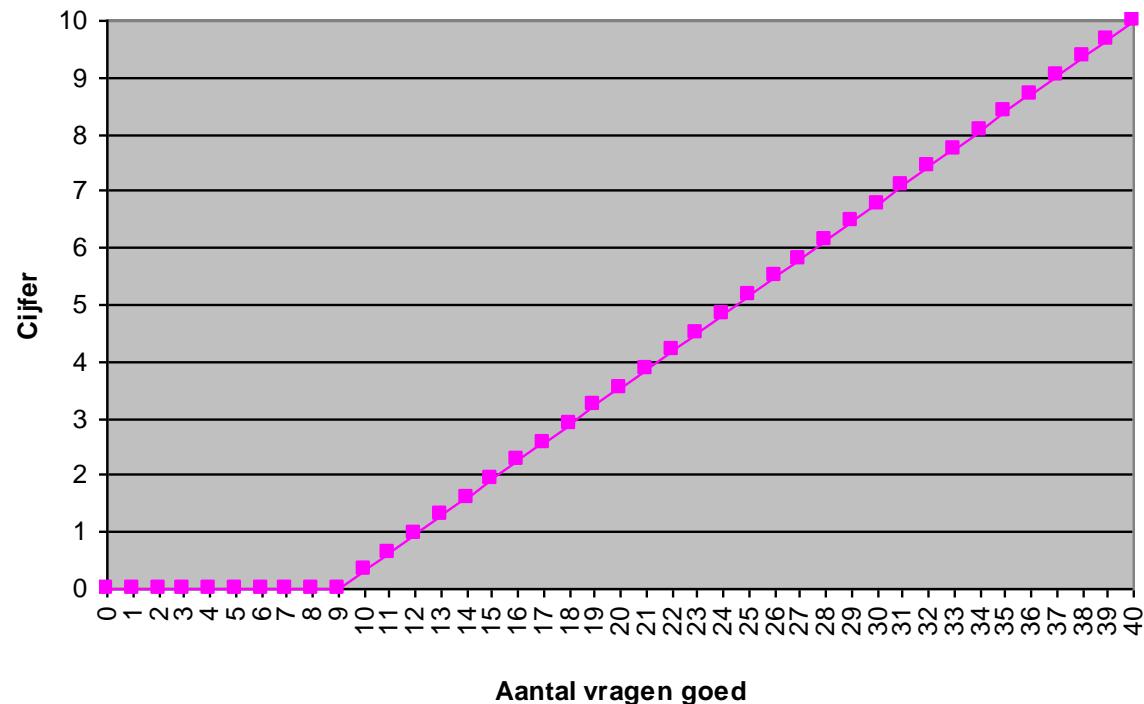
Answer ...Question 3.

The removal of vegetation, especially on hillsides, increases the risk of :

- a) salinization
- b) groundwater overdrafts
- c) saltwater intrusion
- d) flooding

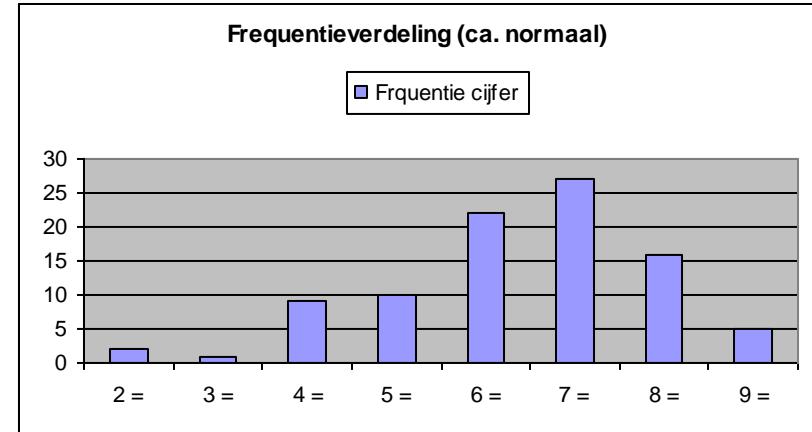
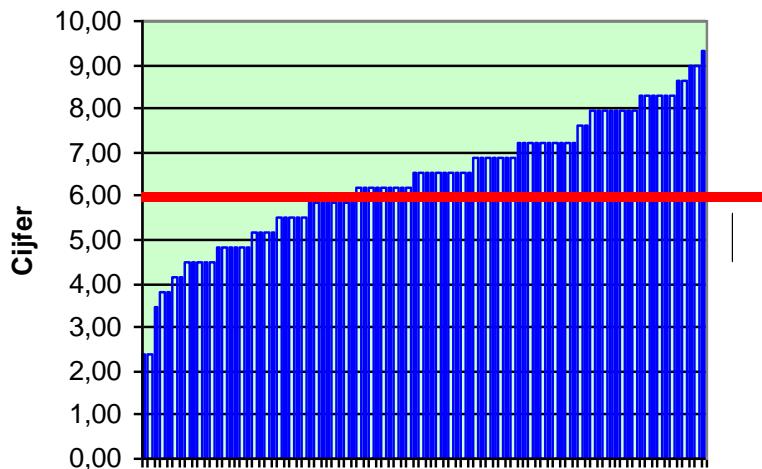
Multiple choice --> makkelijk ?

Beoordelingssystematiek

Scores 2010 --> niet ‘makkelijk’

Verdeling cijfers

“normaal” verdeeld

end

Inhoud college:

1. Logische structuur Water-hoofdstukken TM
2. Voorbeelden Nederland
 - Vermesting
 - Verspreiding
 - Verdroging
 - Versnippering
3. Discussie
 - Duurzame Ontwikkeling van Water in NL

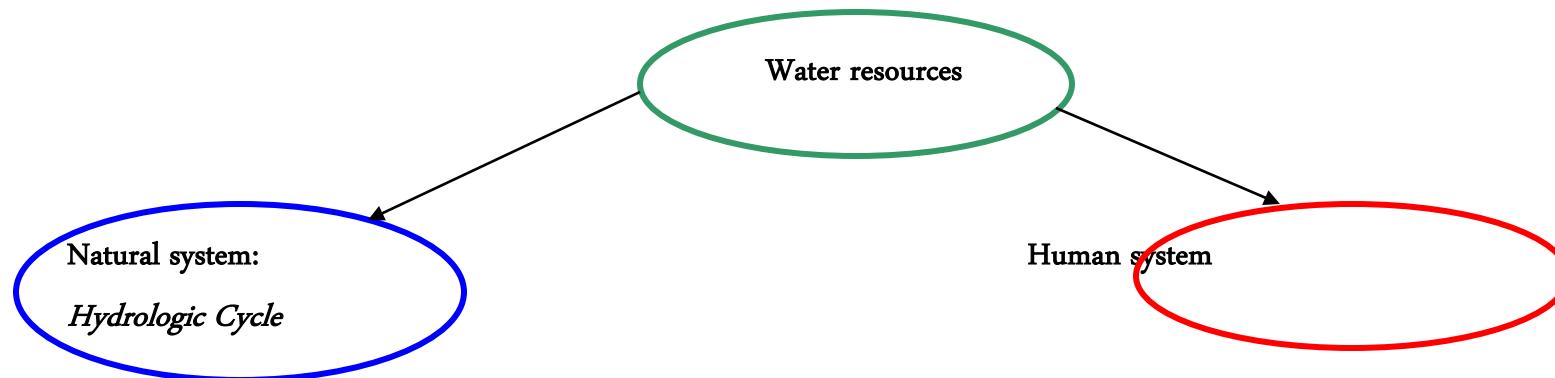
1. Logische structuur Water-hoofdstukken TM

Chapter 13 - Water resources *(Kwantiteit)*

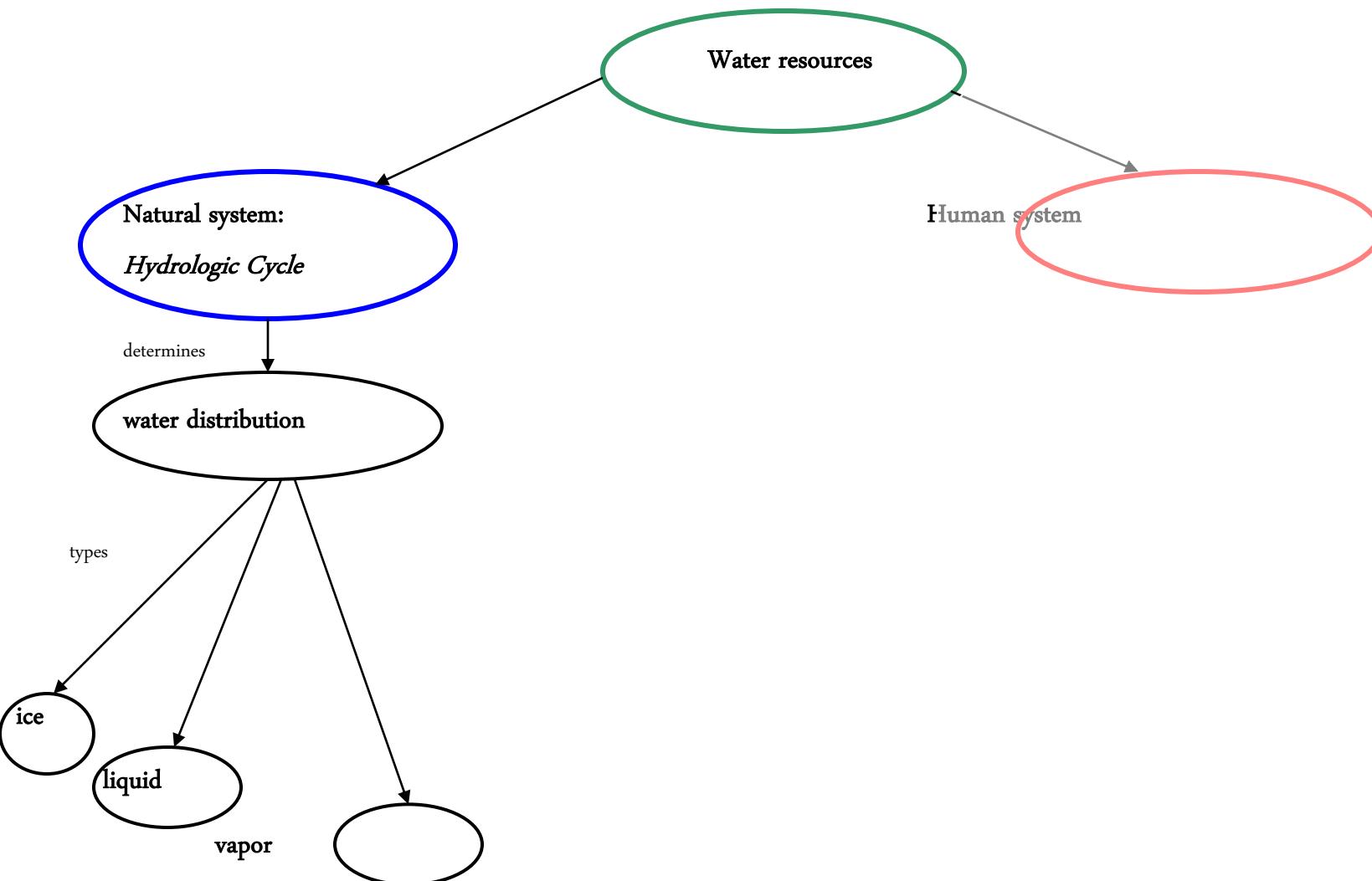
Chapter 20 - Water pollution *(Kwaliteit)*

Structuur --> “Concept map” *(website 15th edition)*

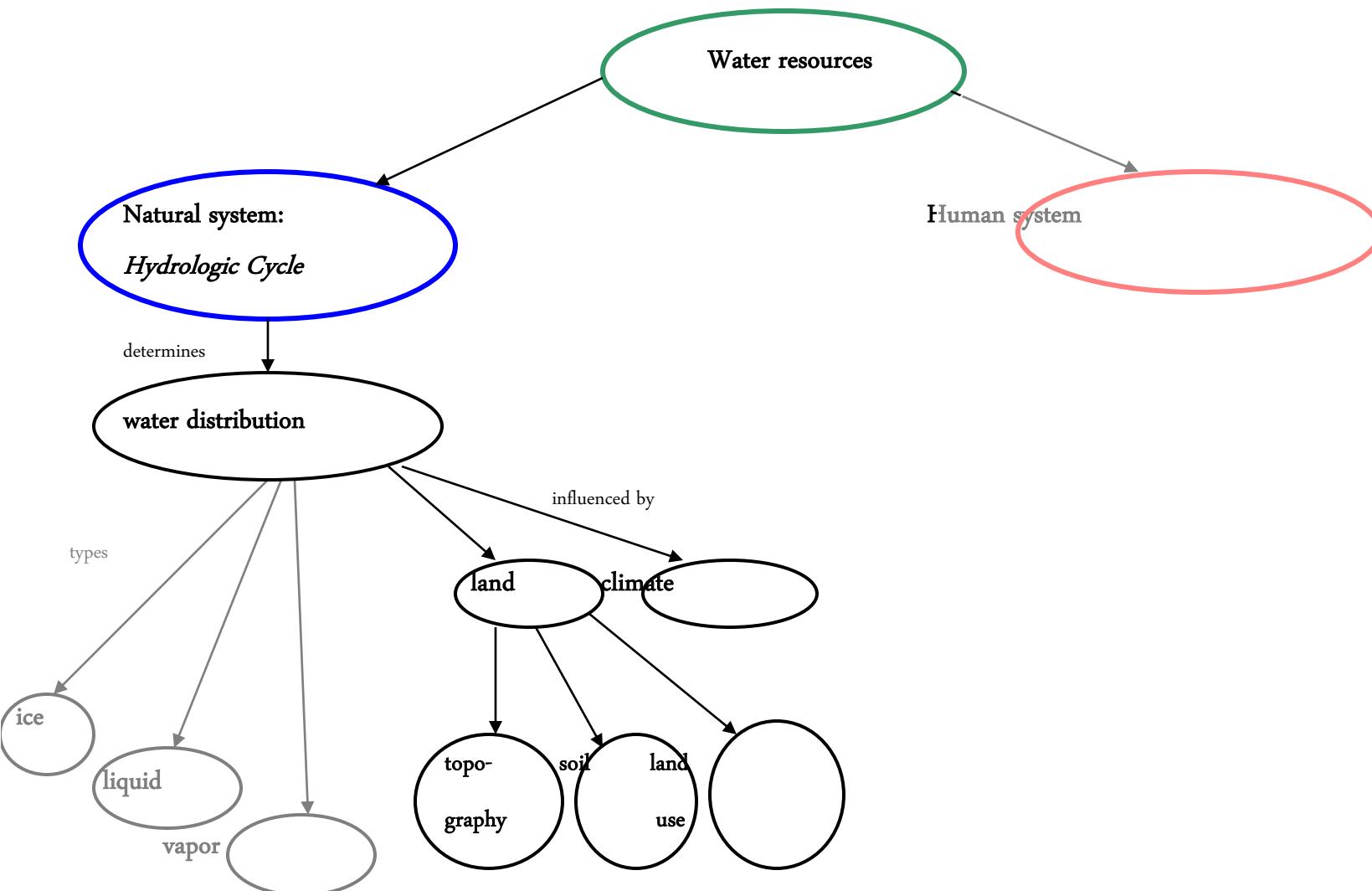
Chapter 13 - Water

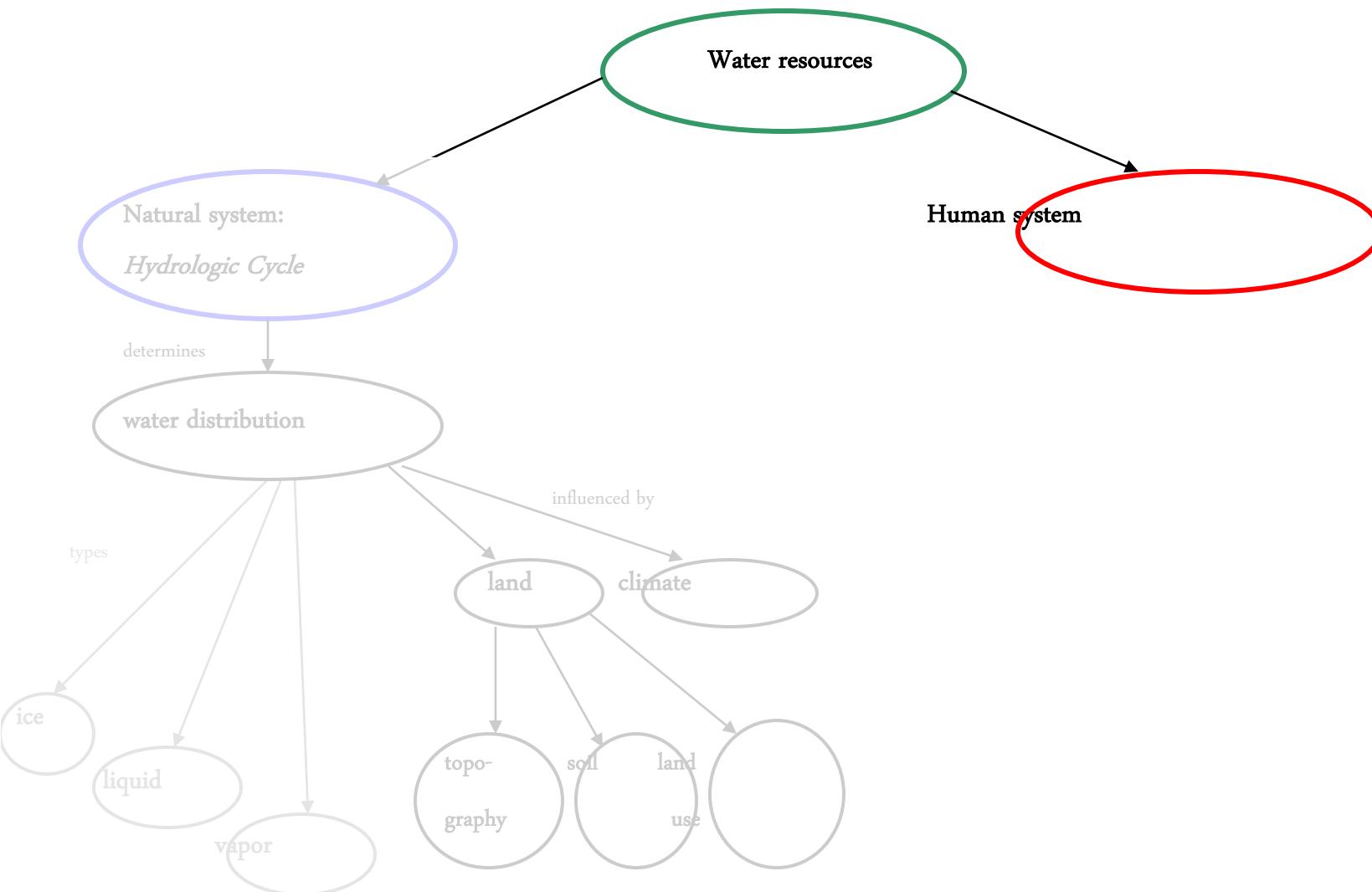
Chapter 13 - Water

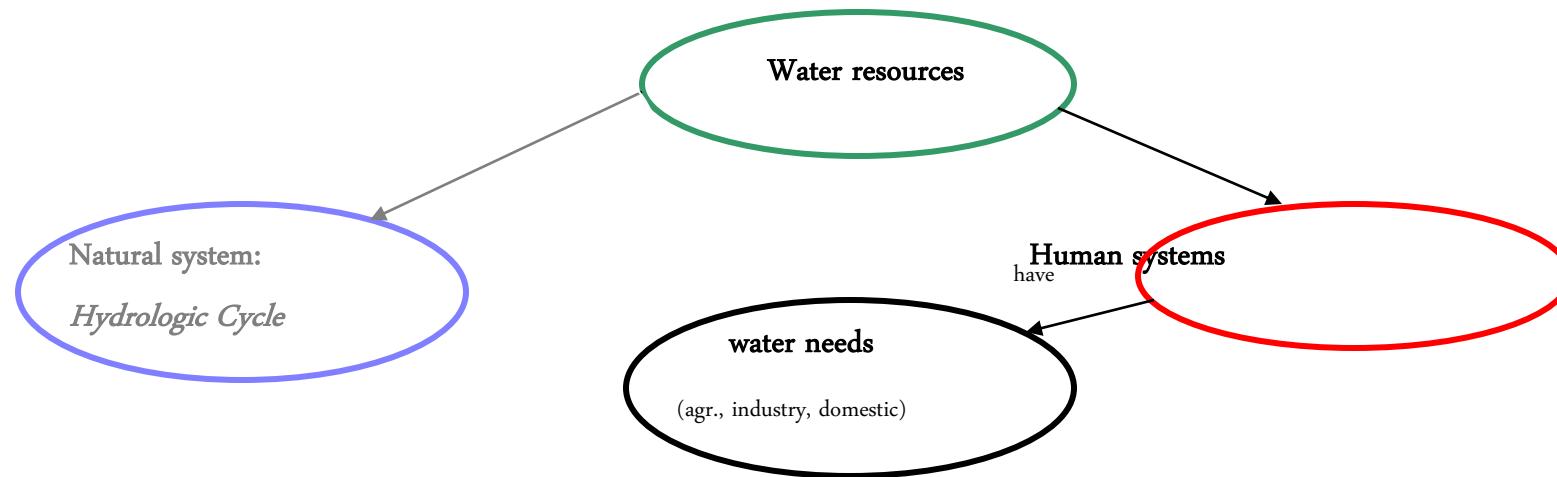
Chapter 13 - Water

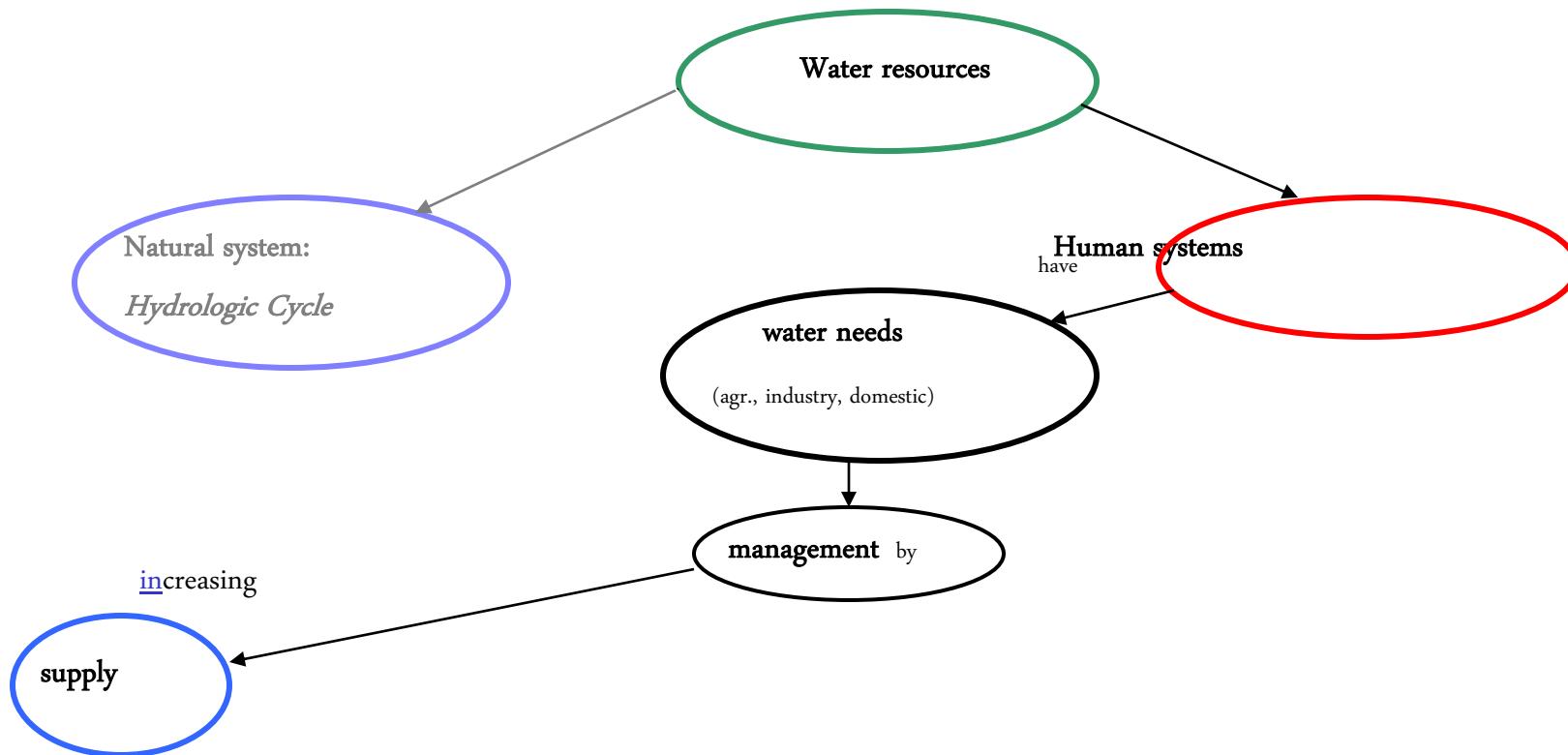
Chapter 13 - Water

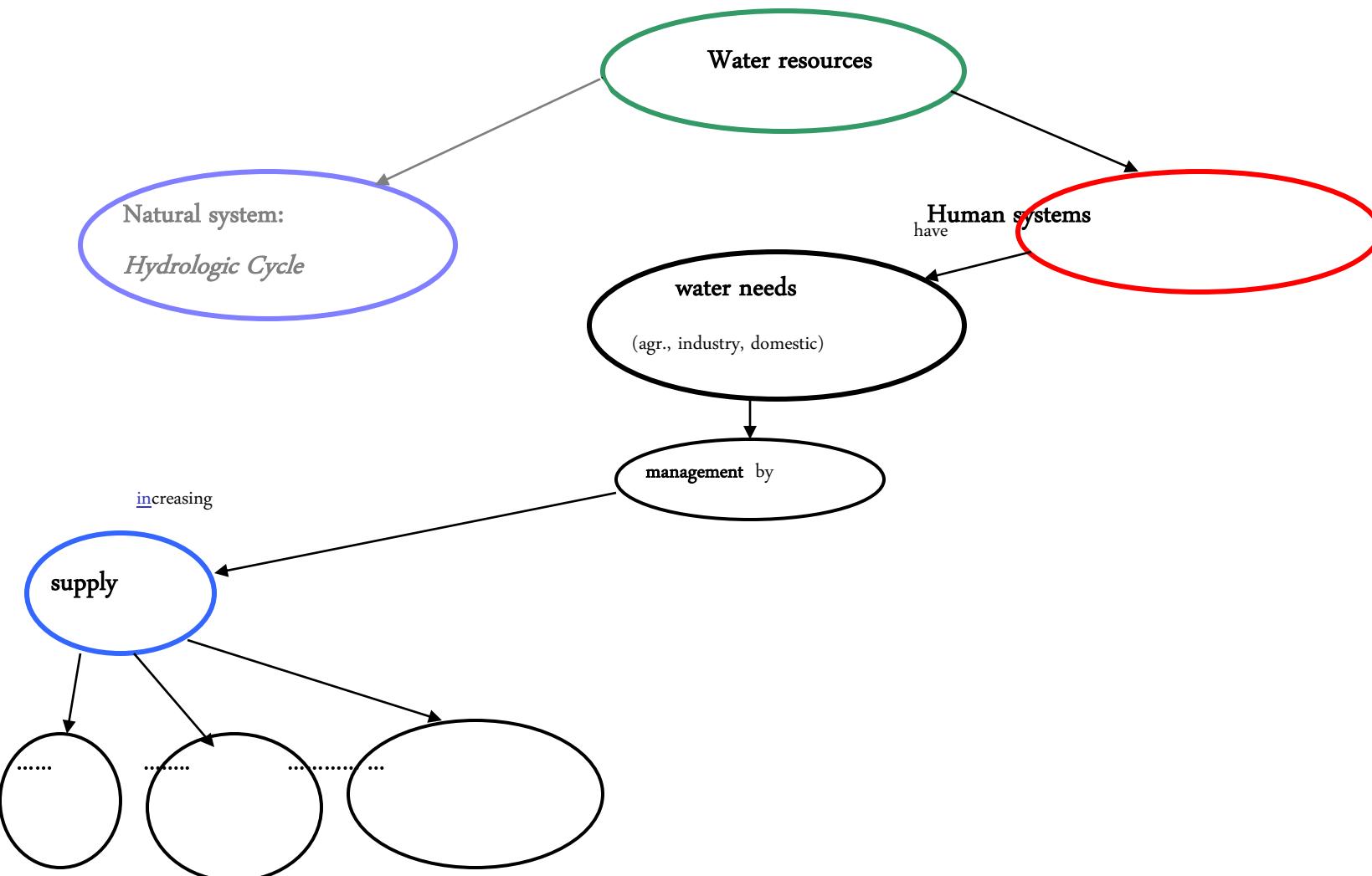
Chapter 13 - Water

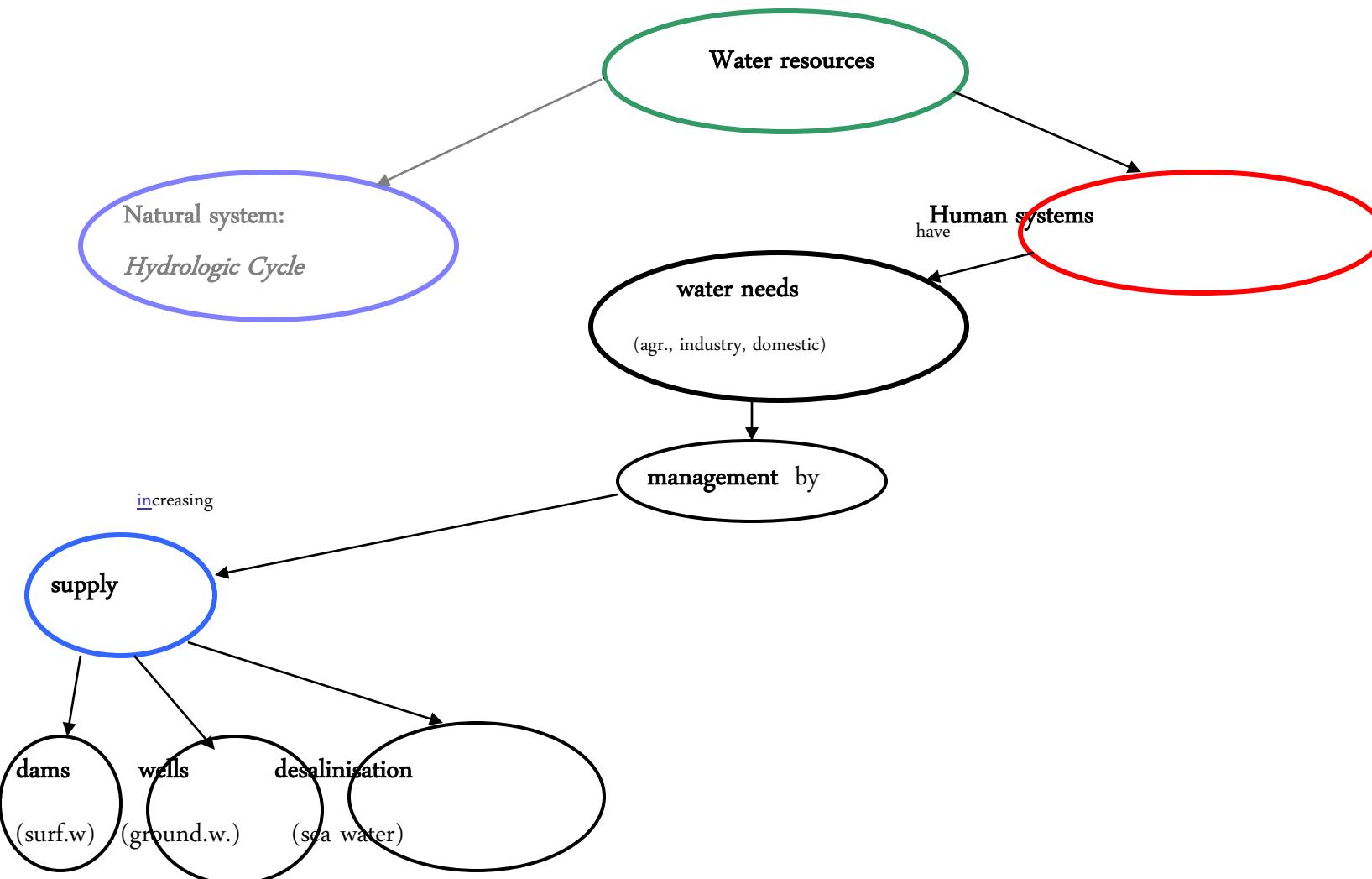
Chapter 13 - Water

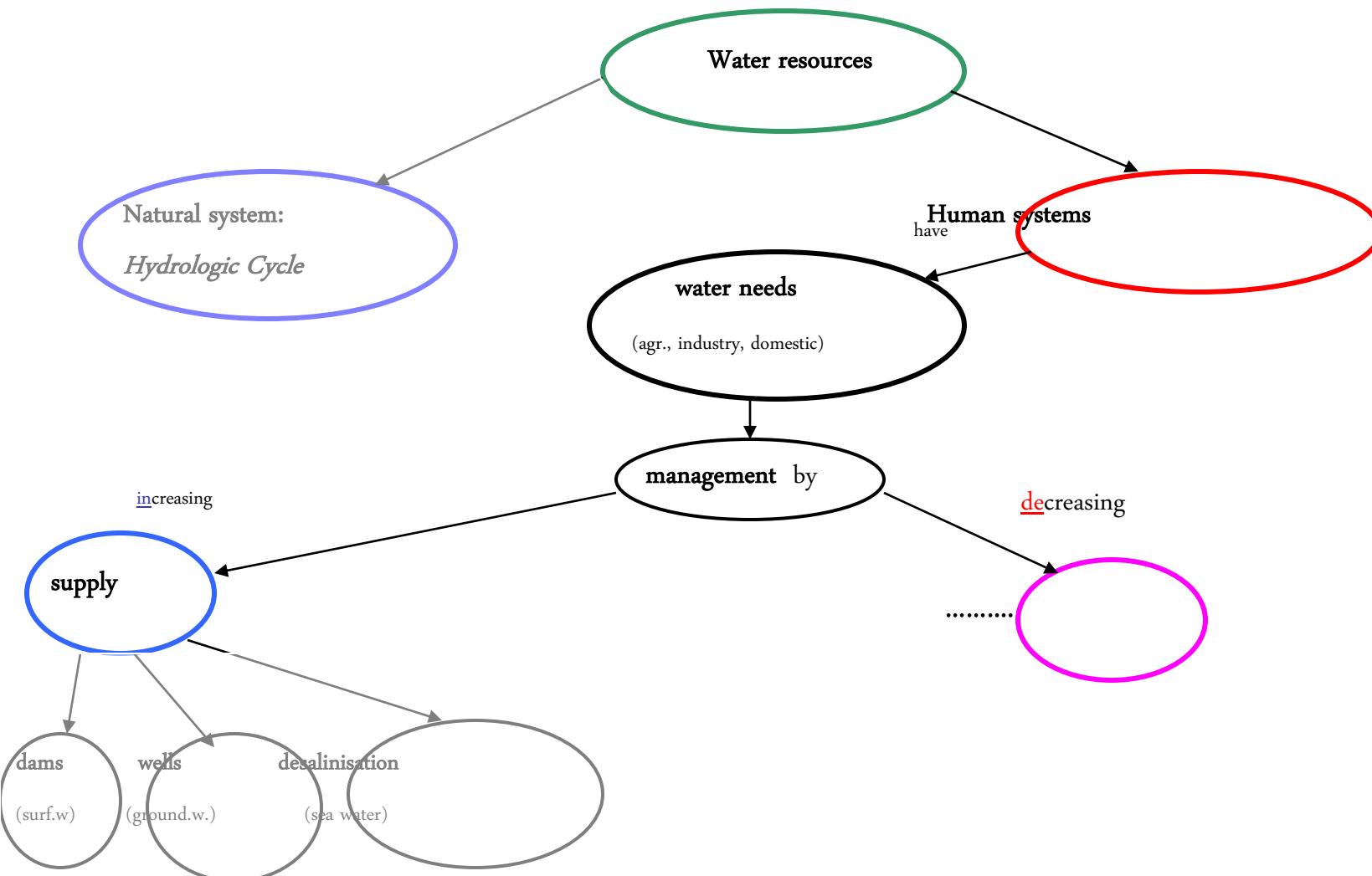
Chapter 13 - Water

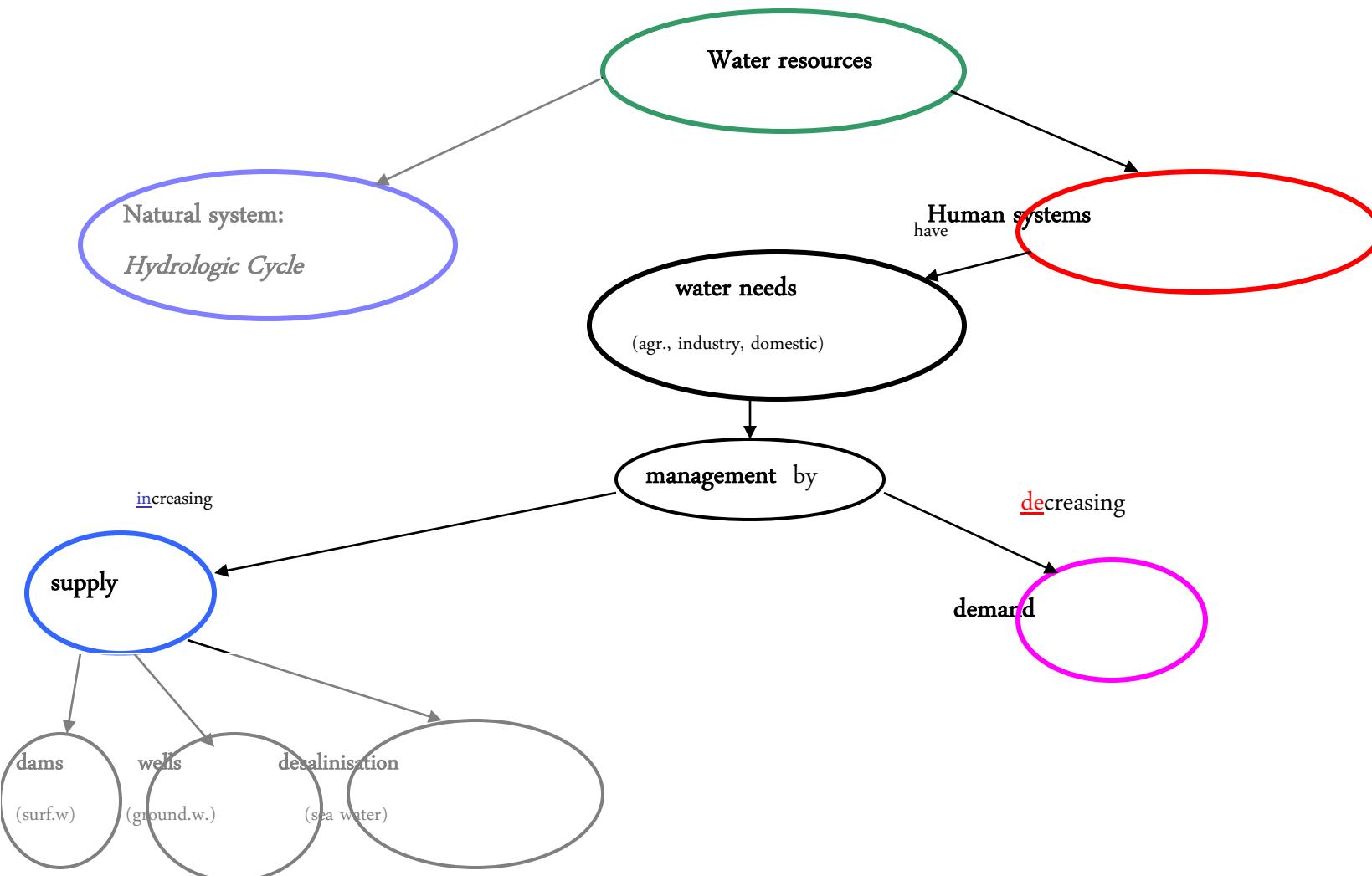
Chapter 13 - Water

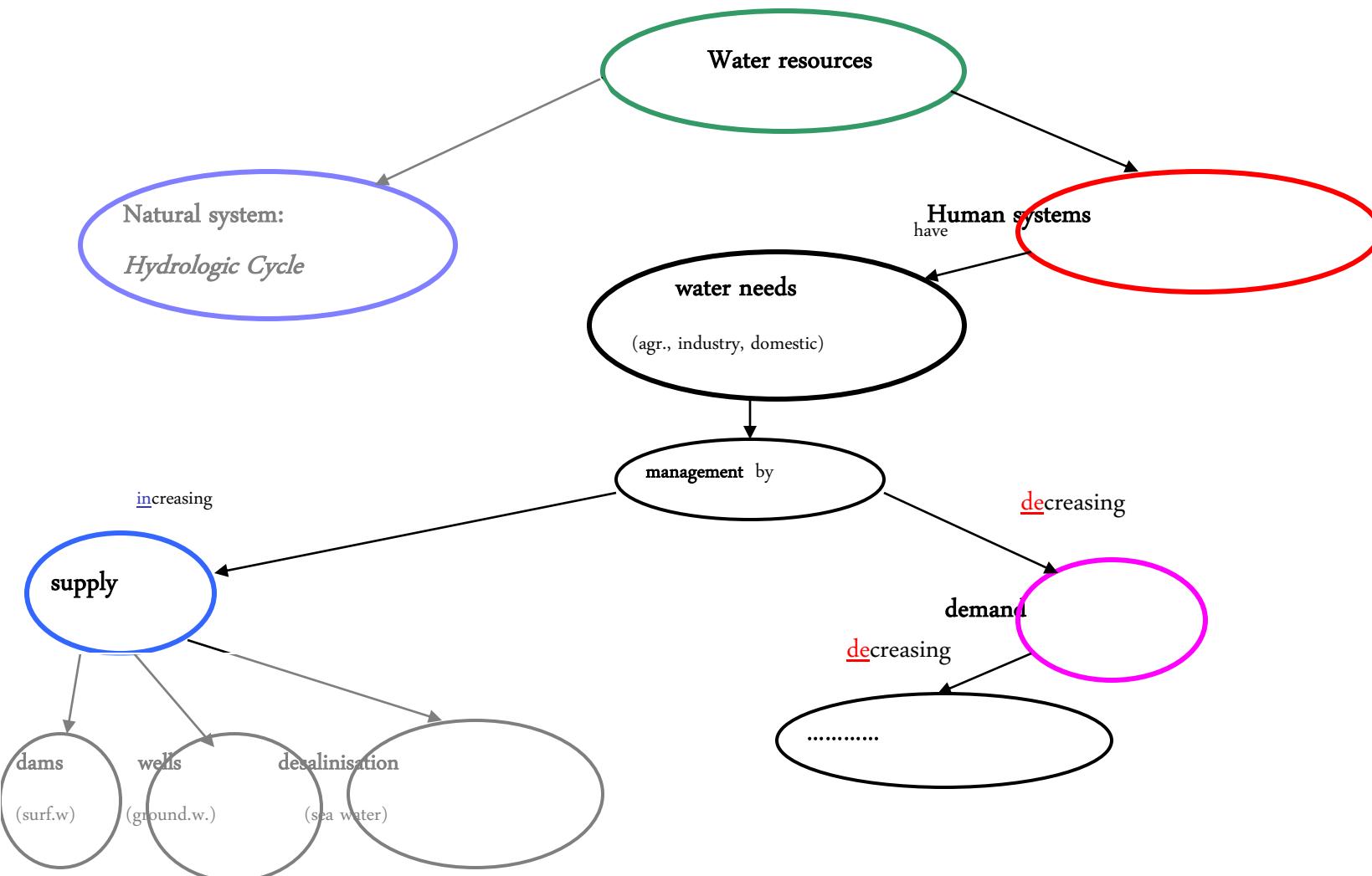
Chapter 13 - Water

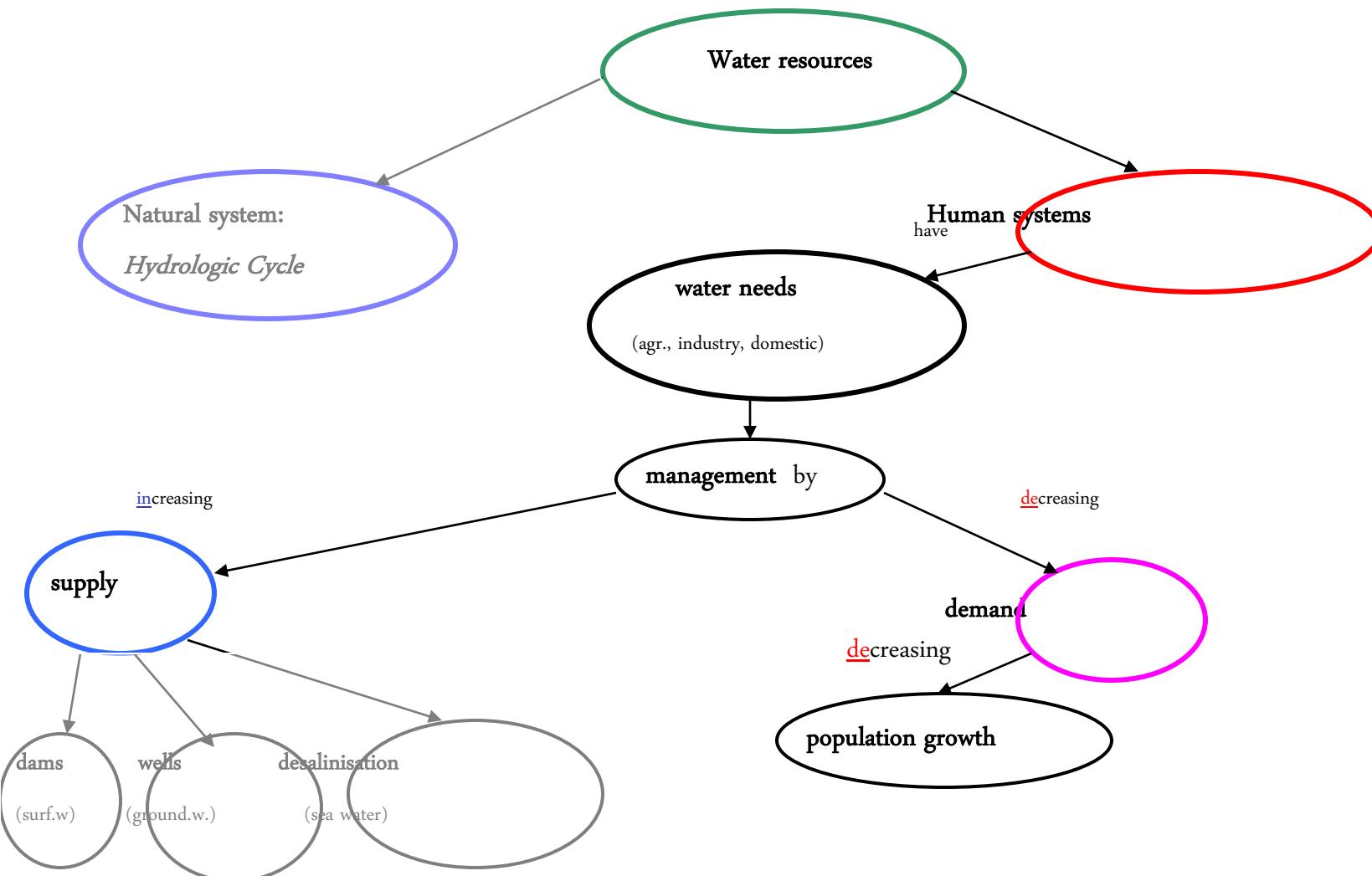
Chapter 13 - Water

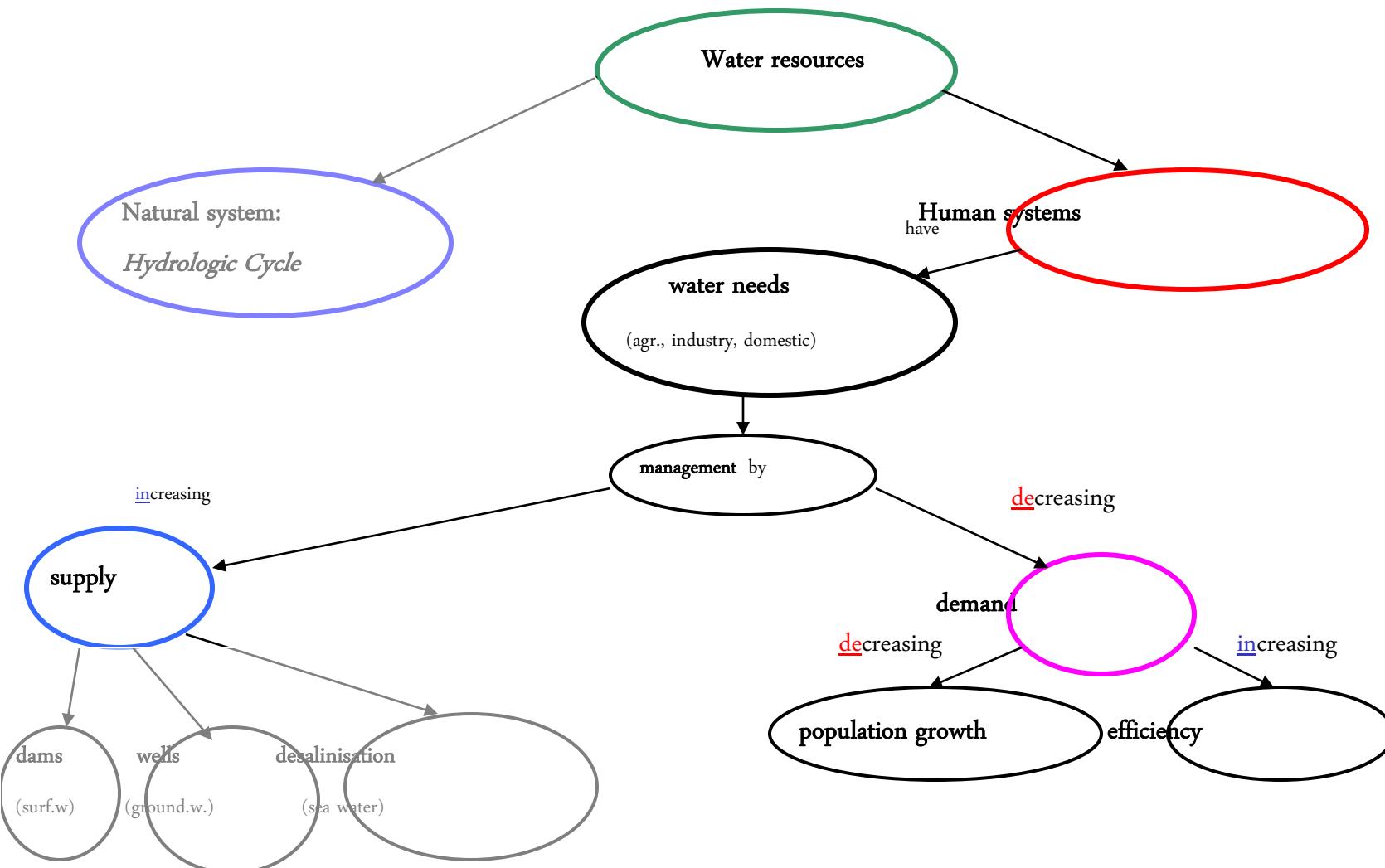
Chapter 13 - Water

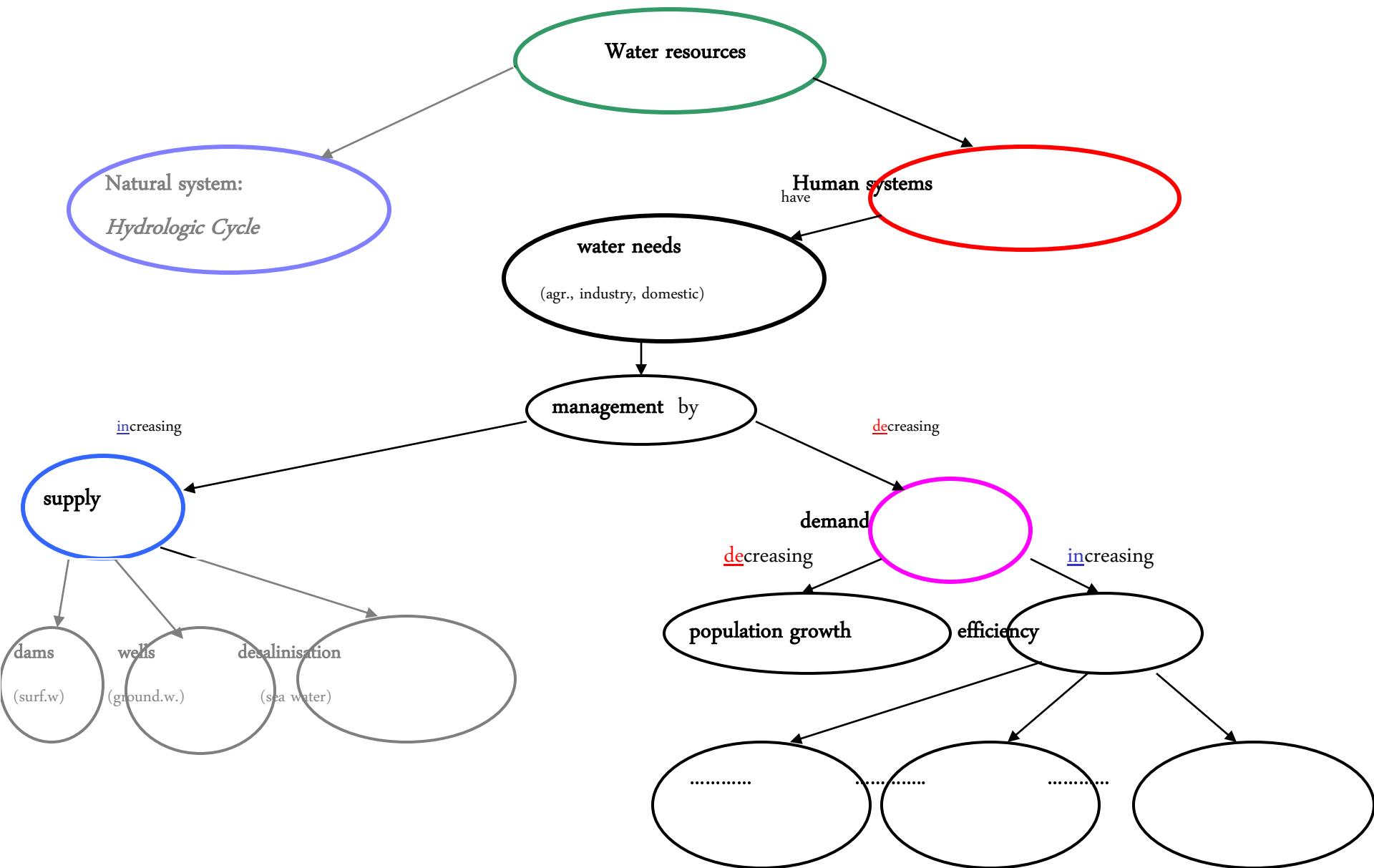
Chapter 13 - Water

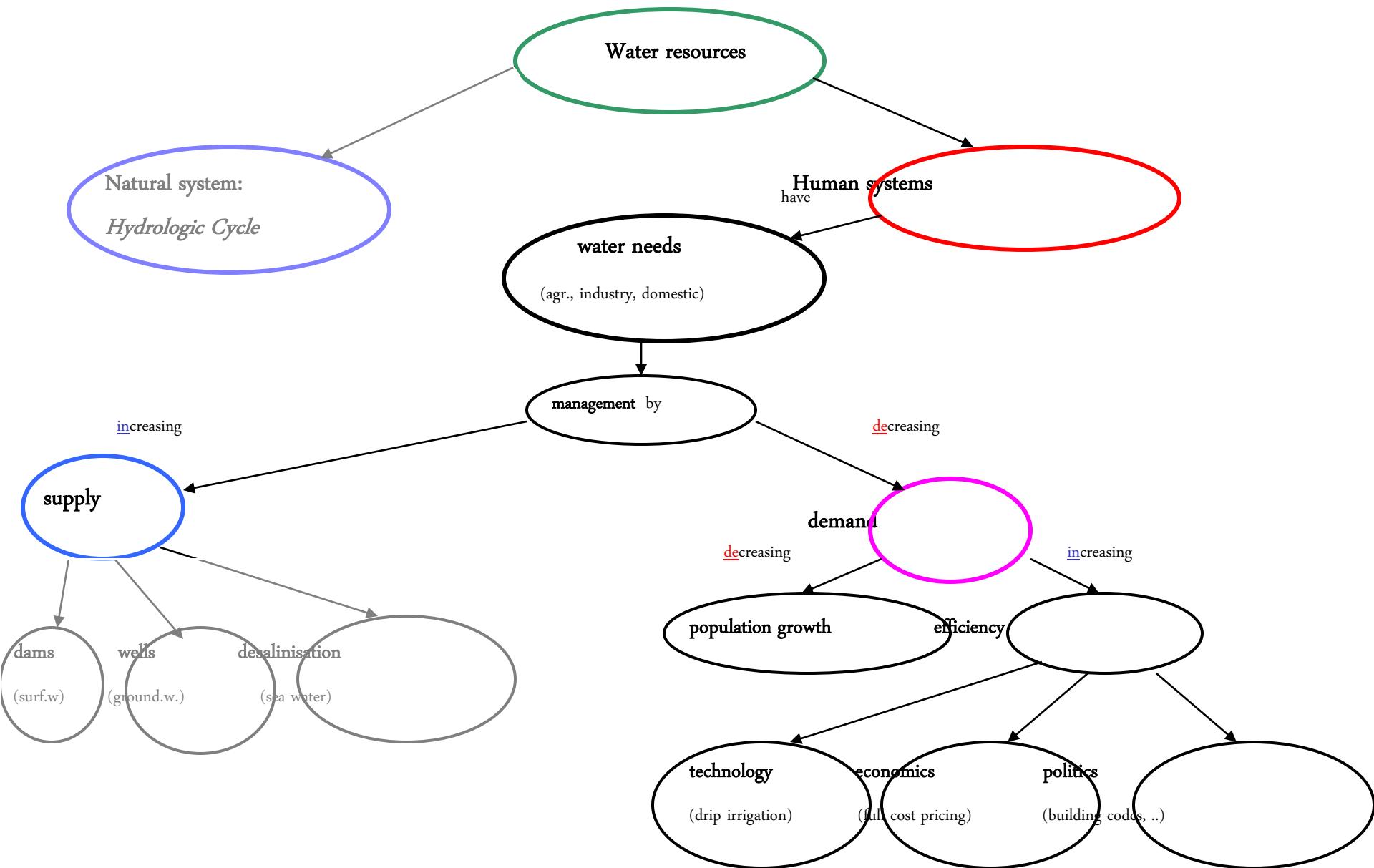
Chapter 13 - Water

Chapter 13 - Water

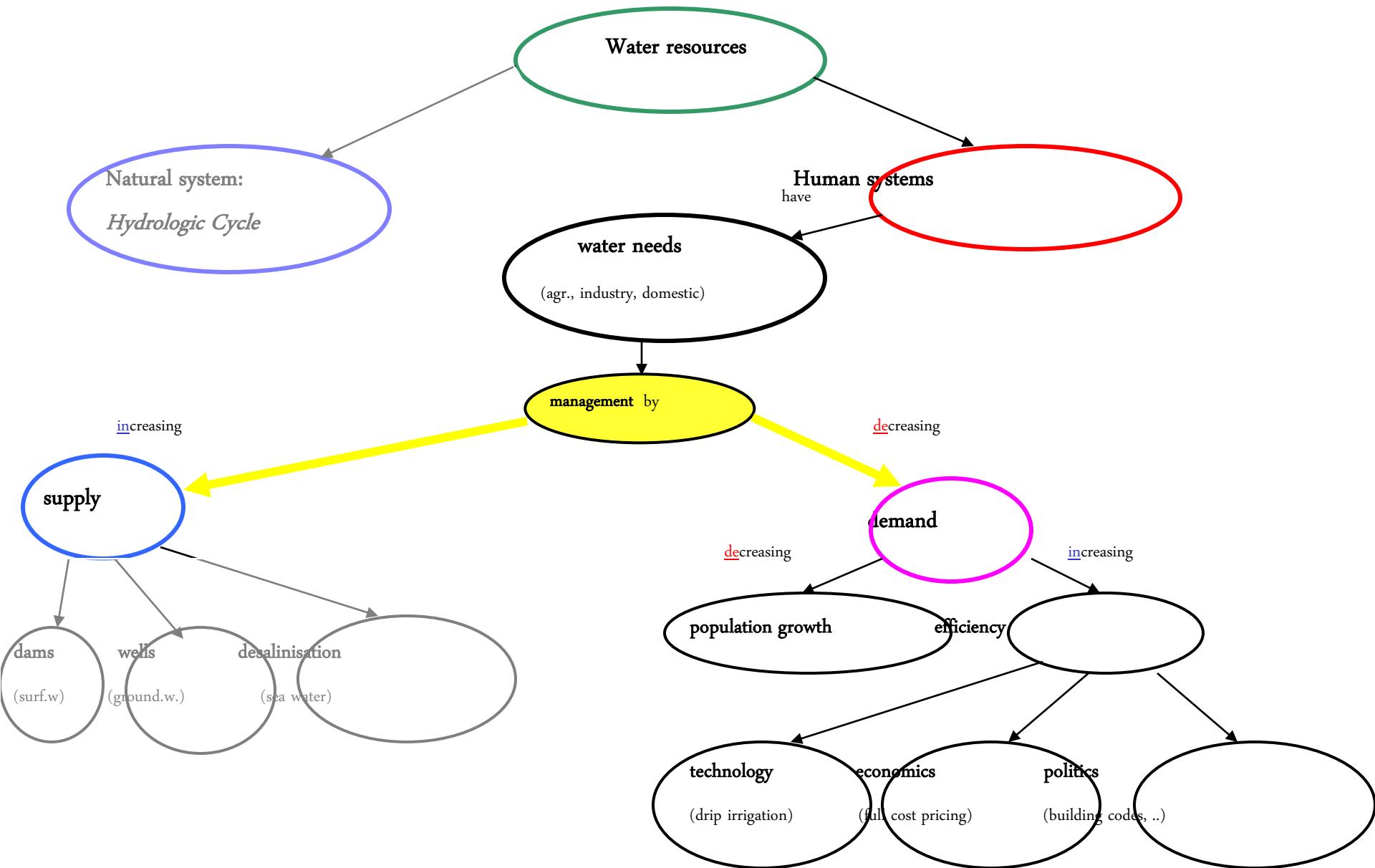
Chapter 13 - Water

Duurz.Ontw. → Management

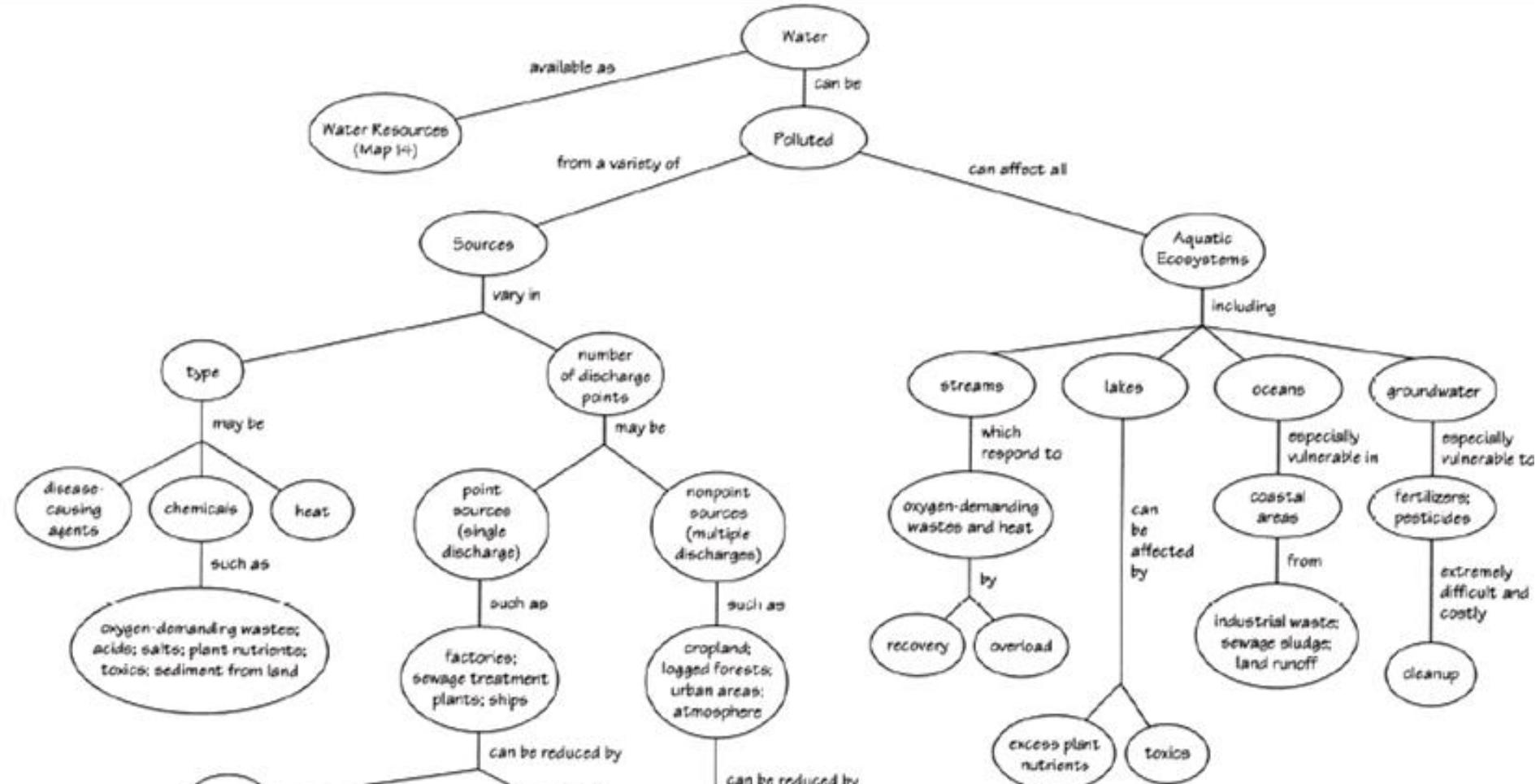

Universiteit Utrecht

Chapter 20 - Water pollution

- soortgelijke logische structuur als schema Ch. 13 - Water
- zie website Tyler Miller 15th edition
- Chapter 20 → “Concept map”

2. Belangrijke waterproblemen in Nederland

- a) Vermesting
- b) Verspreiding (incl. waterbodems)
- c) Verdroging
- d) Versnippering

a) Vermesting

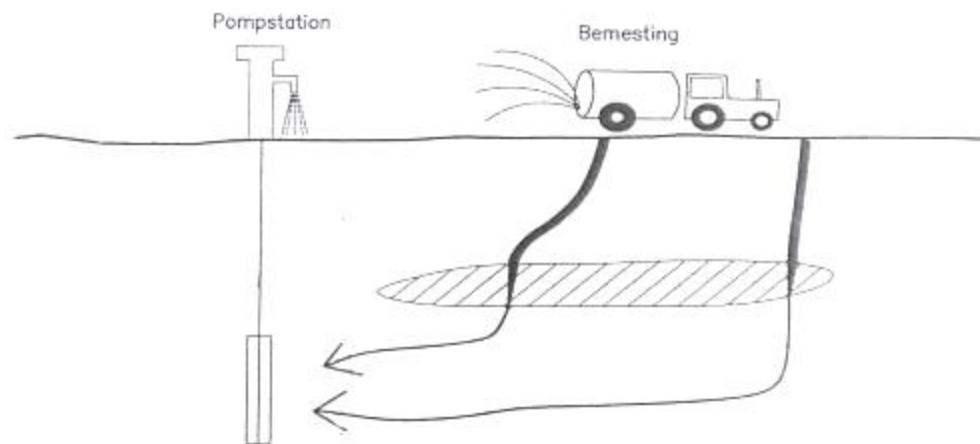
→ ?

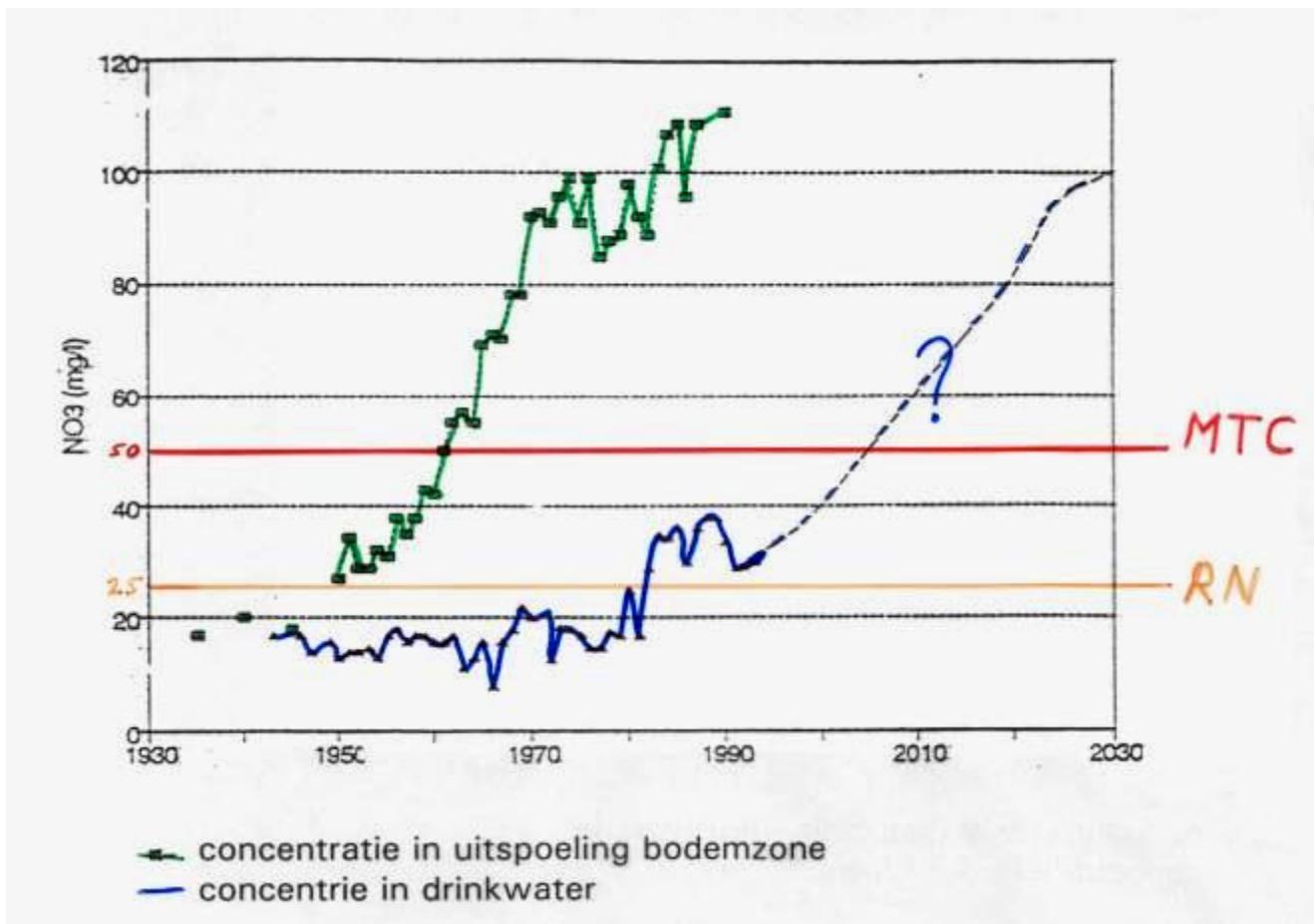
a) Vermesting

→ toevoegen nutrienten (stikstof, fosfor, ..)

Vermesting grondwater

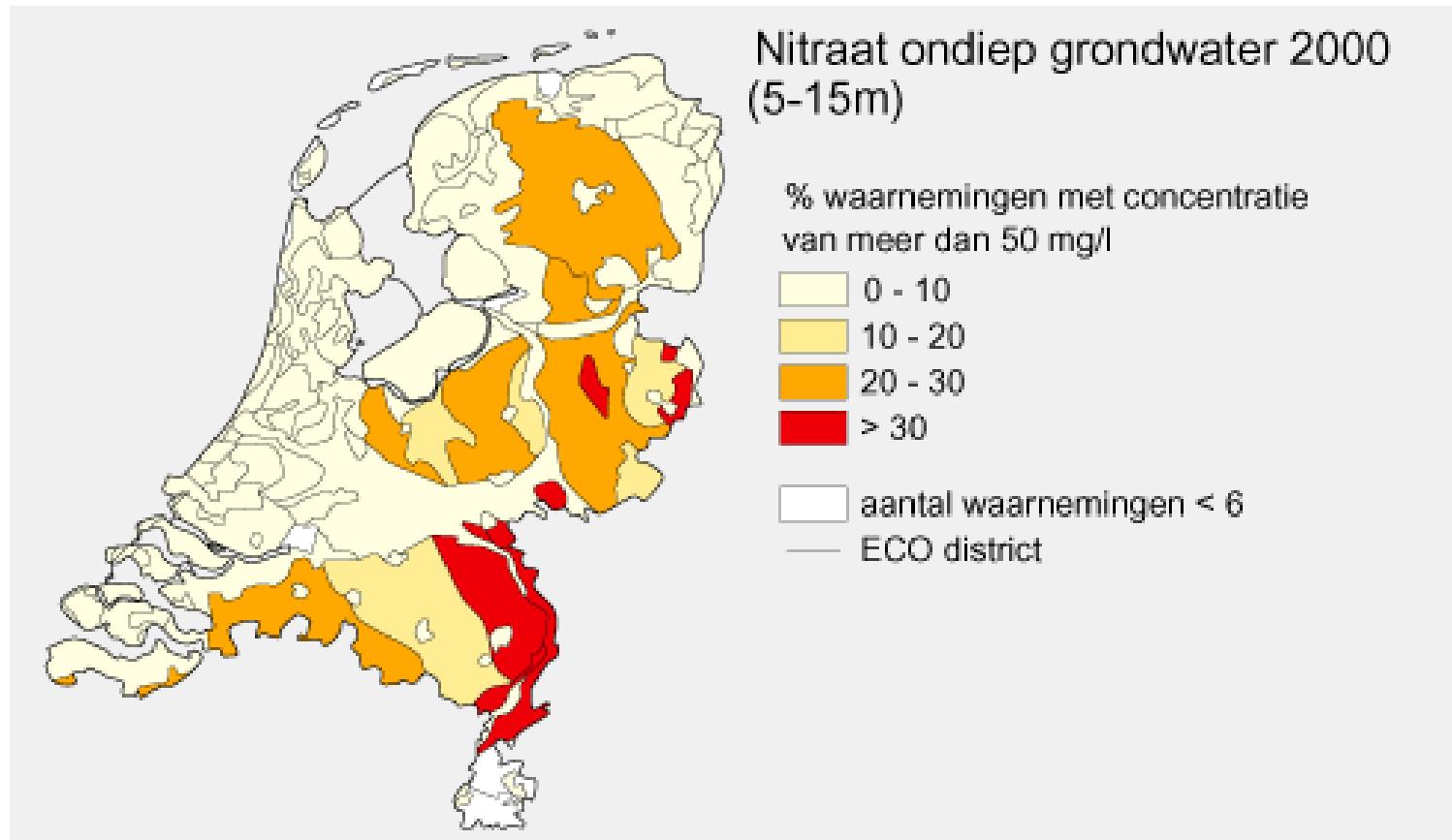

Verslechtering kwaliteit drinkwater

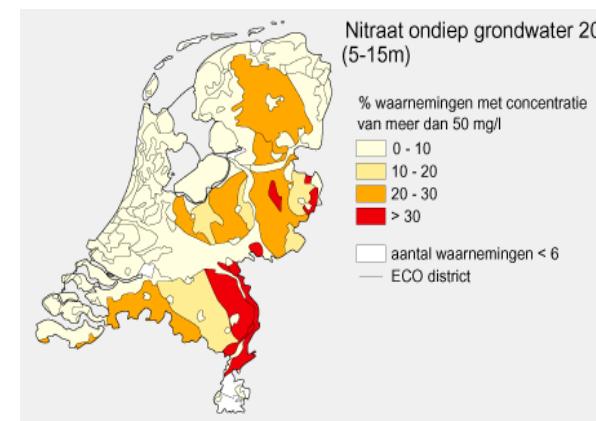
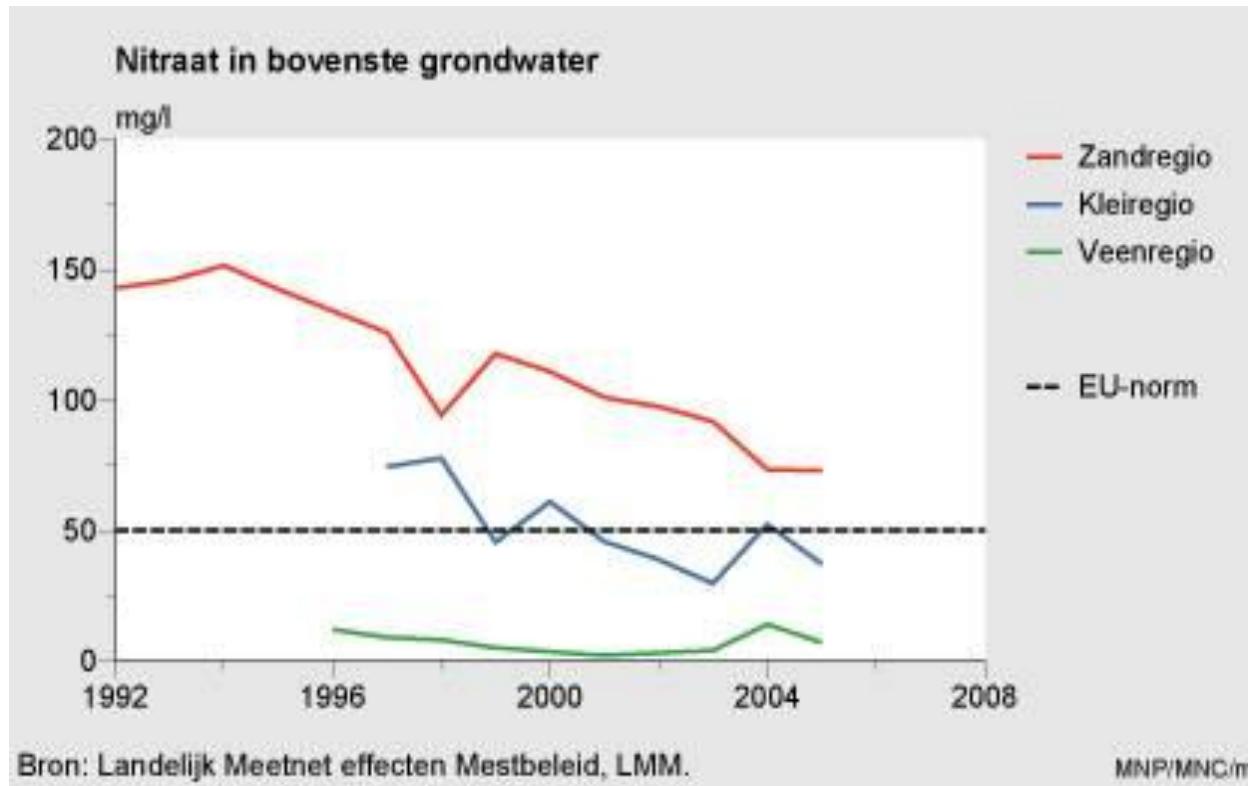
overschreiding drinkwaternorm? → effecten volksgezondheid

EG-norm ondiep grondwater: NO₃ < 50 mg/l

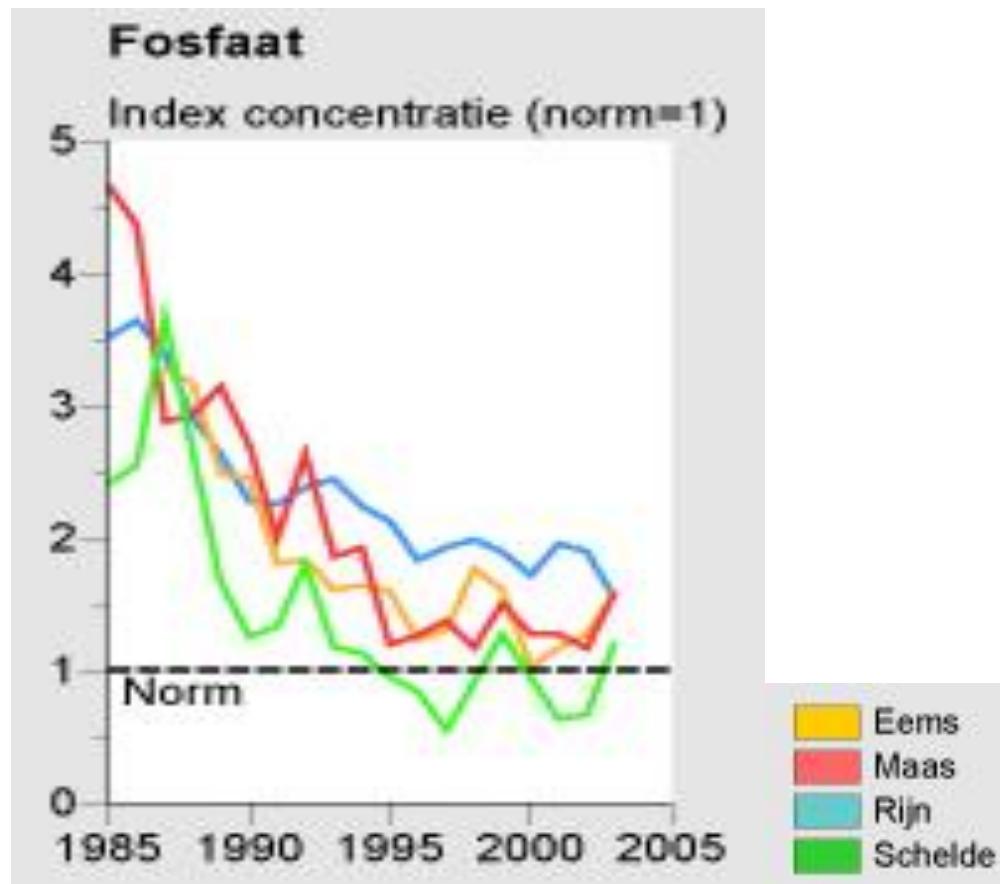
Ruimtelijk patroon?

bodemsoort erg bepalend (org.stof gehalte, gw.stand)

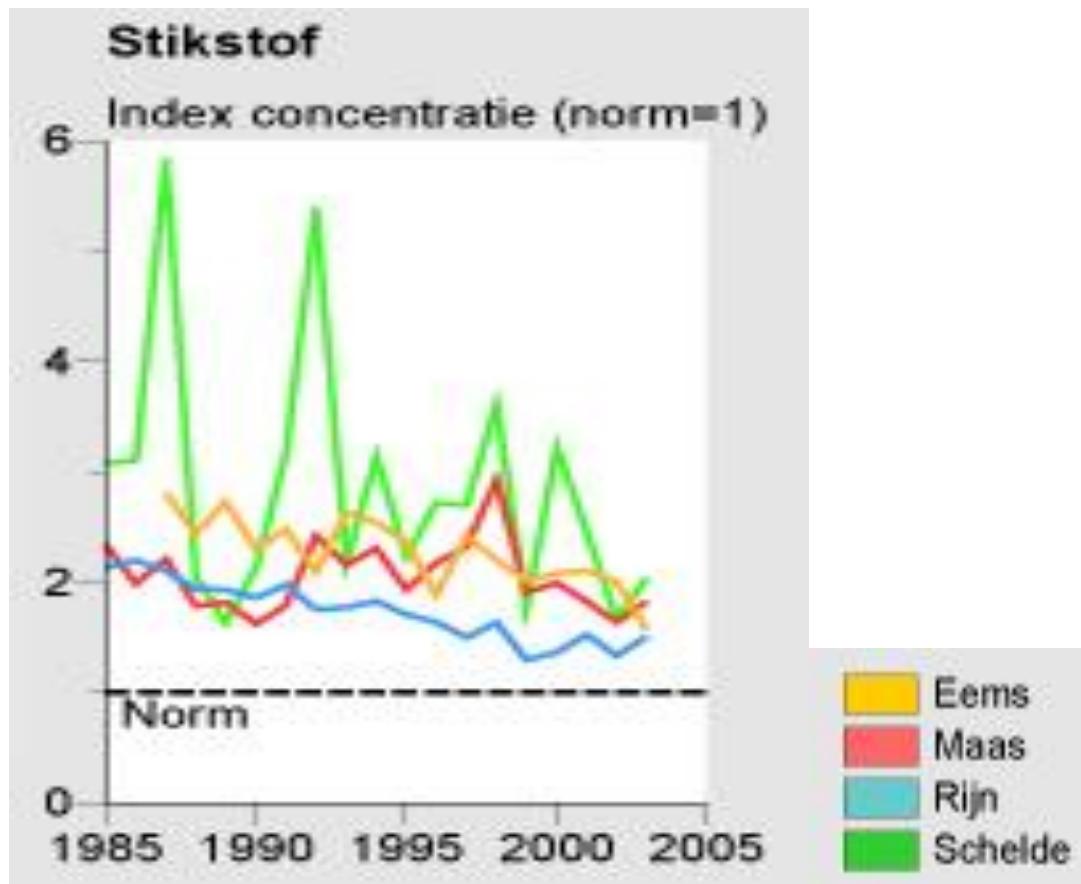
Vermesting oppervlaktewater

Fosfaat:

- Oorzaken: landbouw, industrie, huishoudens
- Norm: deels wel, deel niet gehaald
- Verwachting ongunstig (mestbeleid)/ gunstig (betere RWZI's)

Stikstof:

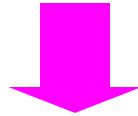

- Oorzaken: landbouw, huishoudens, industrie
- Norm: niet gehaald (tot ca. factor 2-3 te hoog)
- Verwachting: ongunstig (mestbeleid onvoldoende)

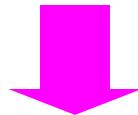

Eutrofiering in de Noordzee

Stikstof & fosfaat in Rijn, Maas, Schelde, ...

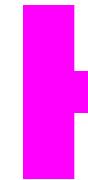

Noordzee

Extreme algenbloei:

- afscheiding giftige stoffen
- rotten algen → zuurstoftekort

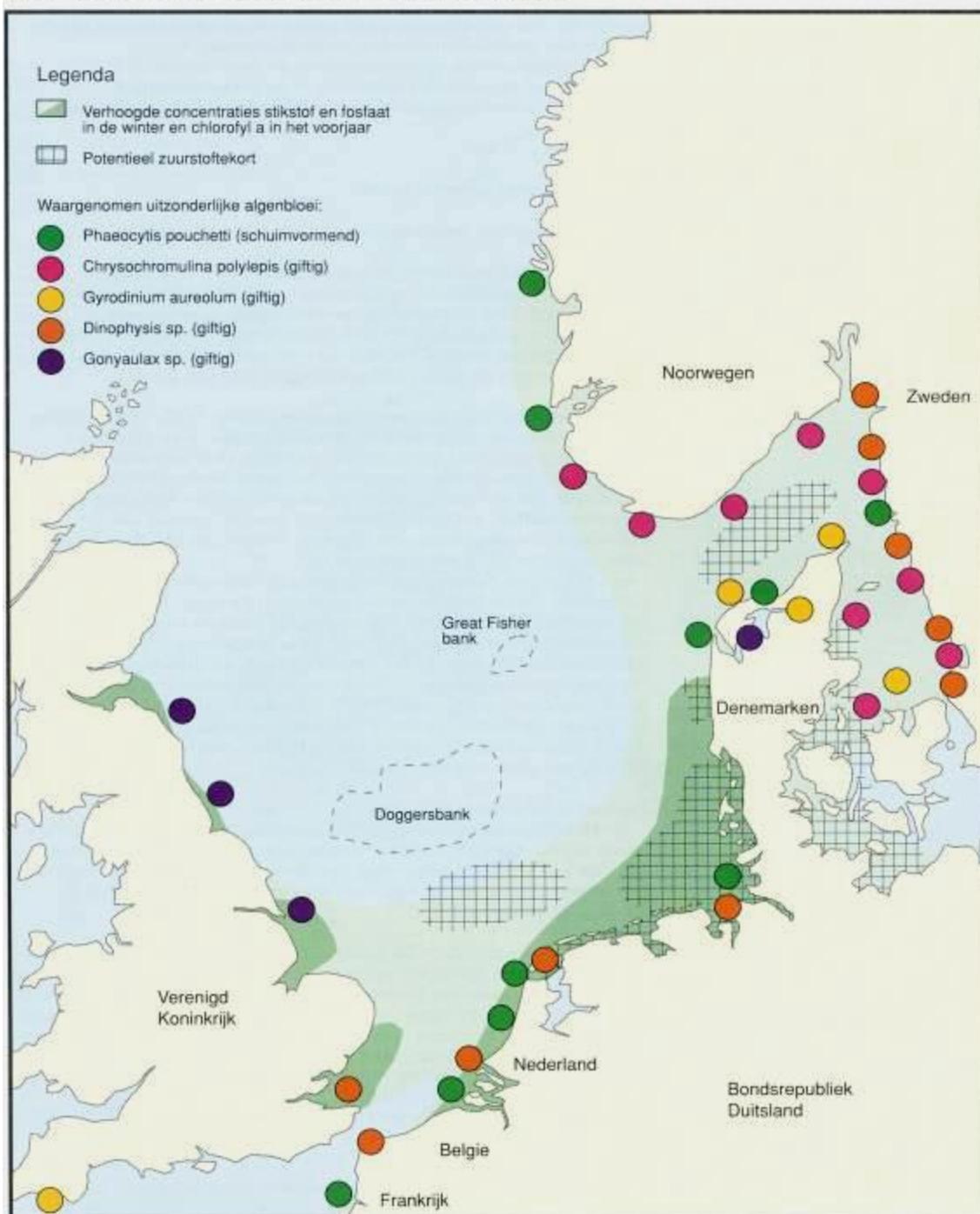

Sterfte vis /
zeehonden

EUTROFIERINGSPROBLEEMEN IN DE NOORDZEE

● afscheiding giftige stoffen

rotting → zuurstoftekort
#

recapitulatie: Vermesting

Oorzaken: landbouw (bemesting)

huishoudens (riolering)

industrie (afvalwater)

oppervlaktewater *grondwater*

Gevolgen: eutrofiering vervuiling grondwater
algenbloei >drinkwaternormen
vissterfte

Effecten op: natuur (afname biodiversiteit)
drinkwatervoorziening (volksgezondheid)
recreatie ('*groene soep*')

b) Verspreiding

→ ?

b) Verspreiding

→ Zware metalen & Organische microverontreinigingen
(toxisch)

Zware metalen:?

Organische microverontreinigingen:?

b) Verspreiding

→ Zware metalen & Organische microverontreinigingen
(toxisch)

Zware metalen: cadmium, lood, kwik, koper,

Organische microverontreinigingen:?

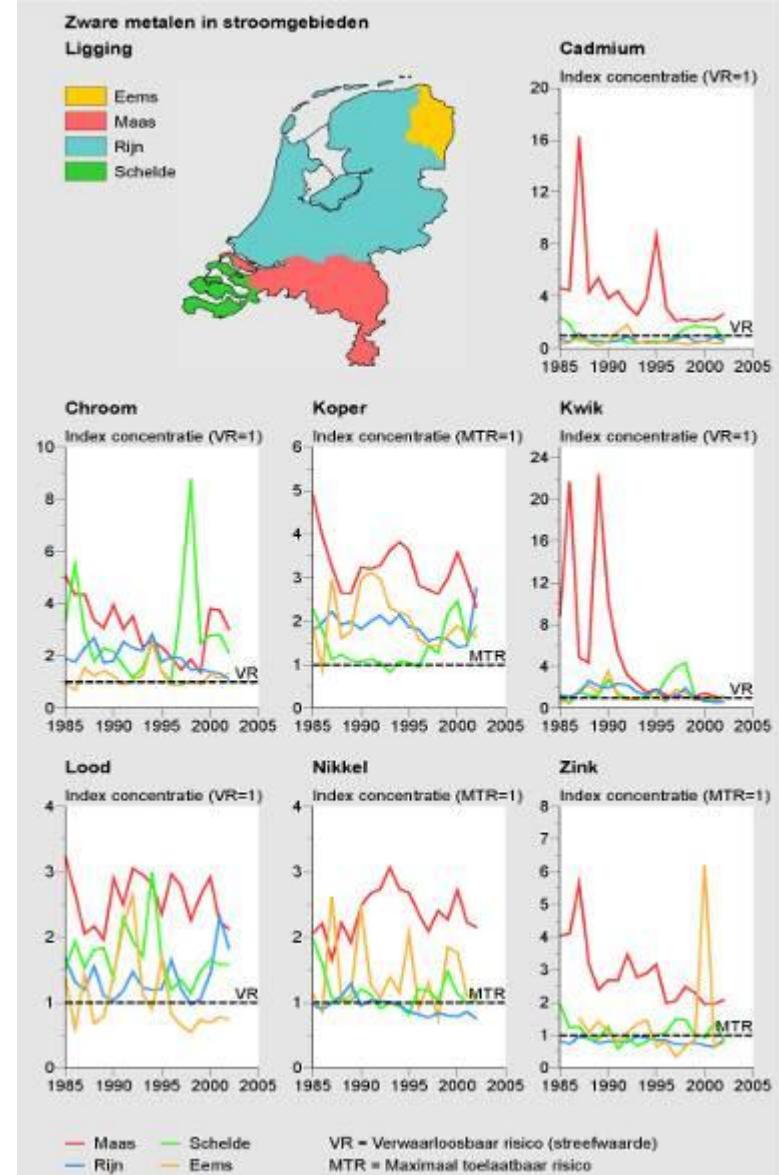
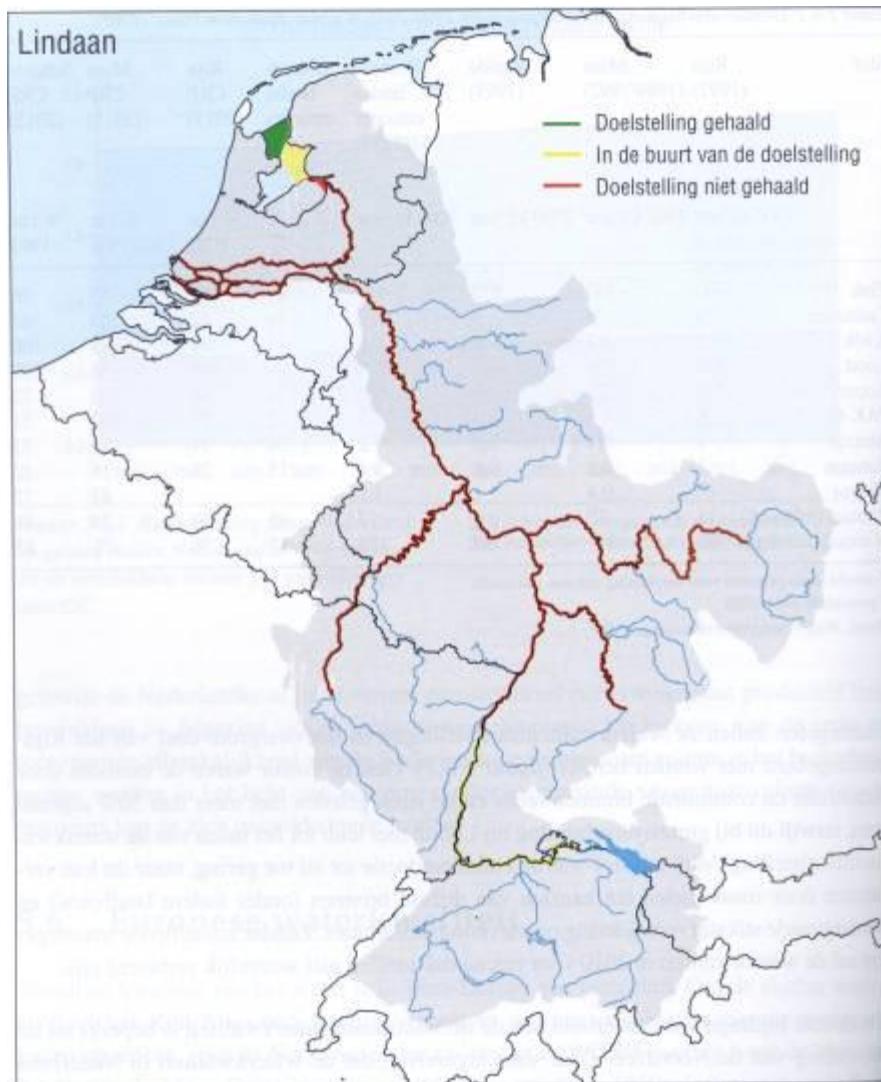
b) Verspreiding

→ Zware metalen & Organische microverontreinigingen
(toxisch)

Zware metalen: cadmium, lood, kwik, koper,

Organische microverontreinigingen: pesticiden, PAK's, PCB, dioxinen,

Verspreiding oppervlaktewater

Figuur 5.6.1 Lindaan: mate van realisatie van de milieukwaliteitsdoelstelling van de Internationale Rijn Commissie in 2000 bij uitvoering van het vastgesteld beleid.

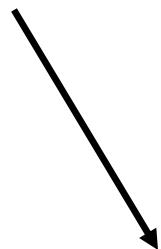

Waterbodemverontreiniging NL

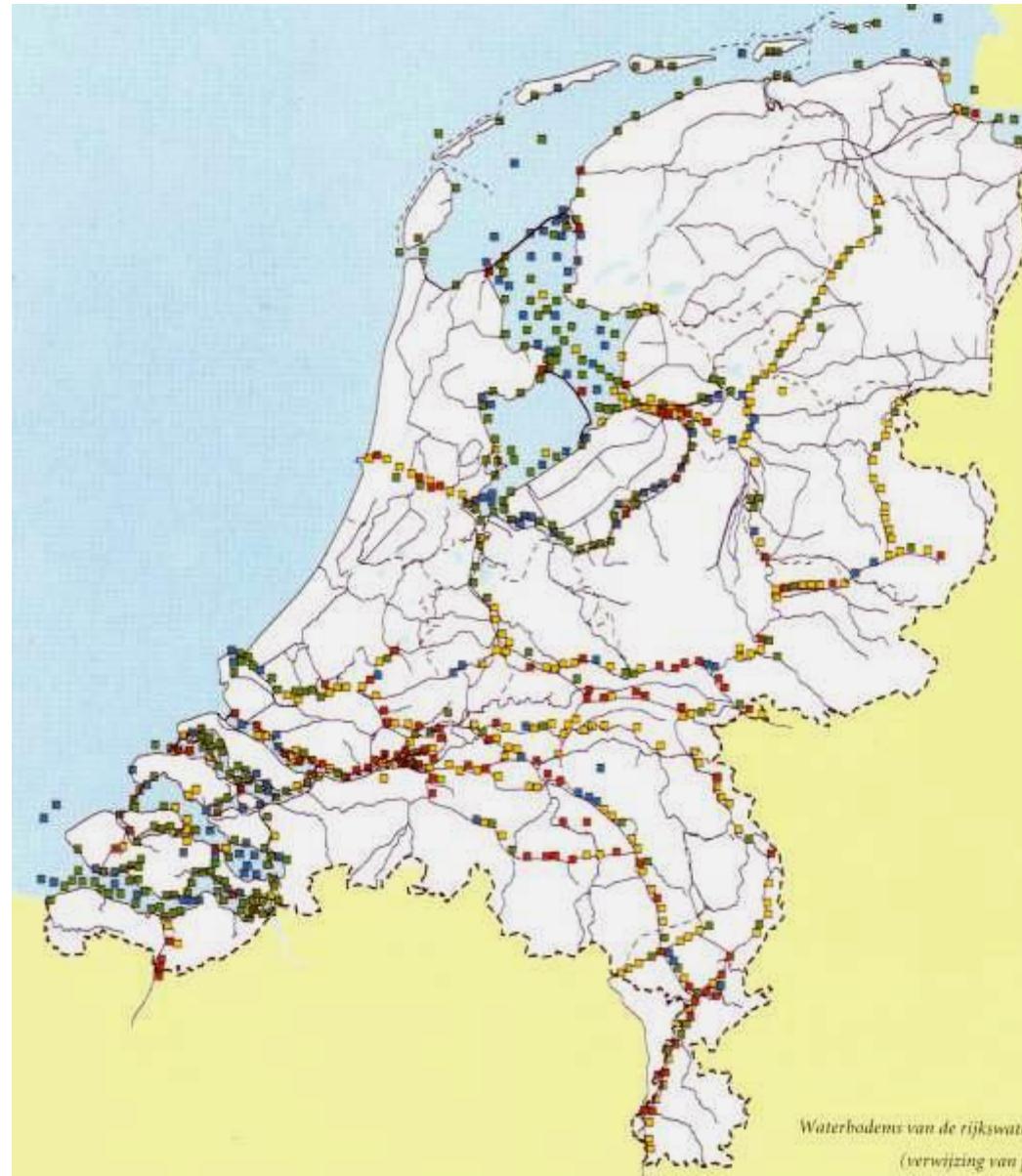
Metalen & Org.micro's in water

hechten aan:

- organische stof
- slib

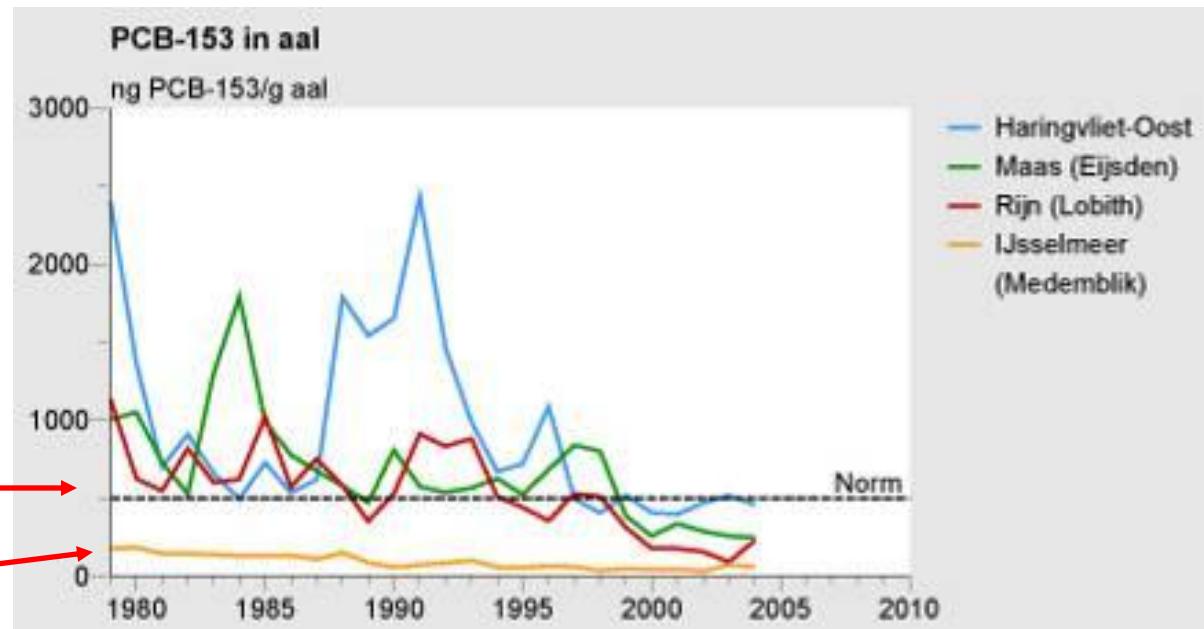

accumulatie in waterbodem

Toxische effecten op waterorganismen

MTC-mens
MTC-Otter

Huidaandoeningen

Misvormingen

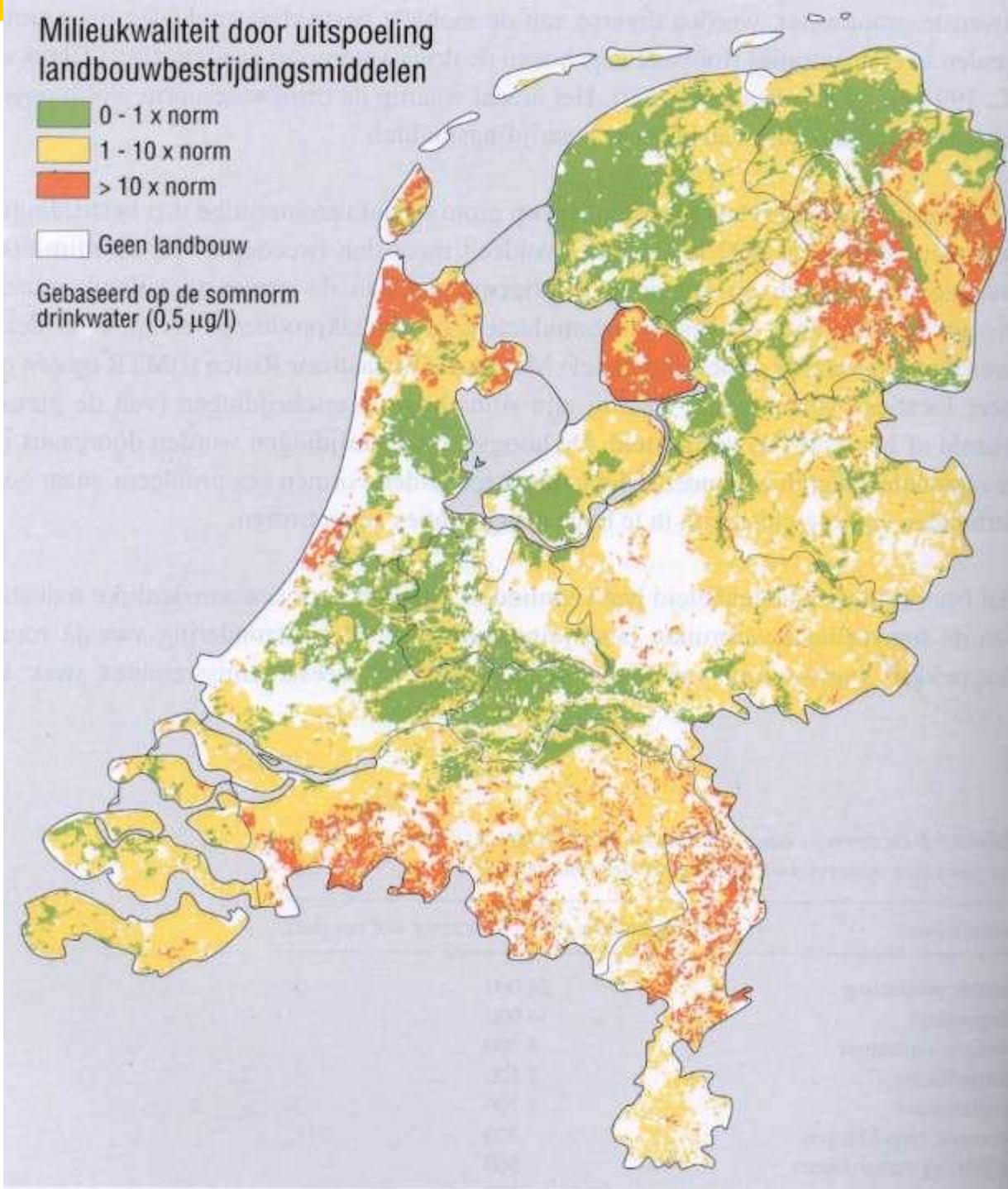

1: Kopdelen van een gezonde muggelarve

2: Kopdelen van een misvormde muggelarve

Verspreiding grondwater (bestrijdingsmiddelen)

recapitulatie: Verspreiding

Oorzaken:	landbouw industrie verkeer scheepvaart	(bestrijdingsmiddelen, mest) (afvalwater) (PAK's) (aangroeiwerende verf)
Gevolgen:	<i>oppervlaktewater</i> ophoping waterbodems opname voedselketen misvormingen	<i>grondwater</i> ophoping bodem opname voedselgewassen, vervuiling drinkwater toxische effecten
Effecten op:	volksgezondheid natuur recreatie	(voedselketen/drinkwater) (voedselketen) (visserij/waterbodems)

c) Verdroging

→ ?

c) Verdroging

→ verlaging grondwaterstand - door mens

Mechanismen verdroging

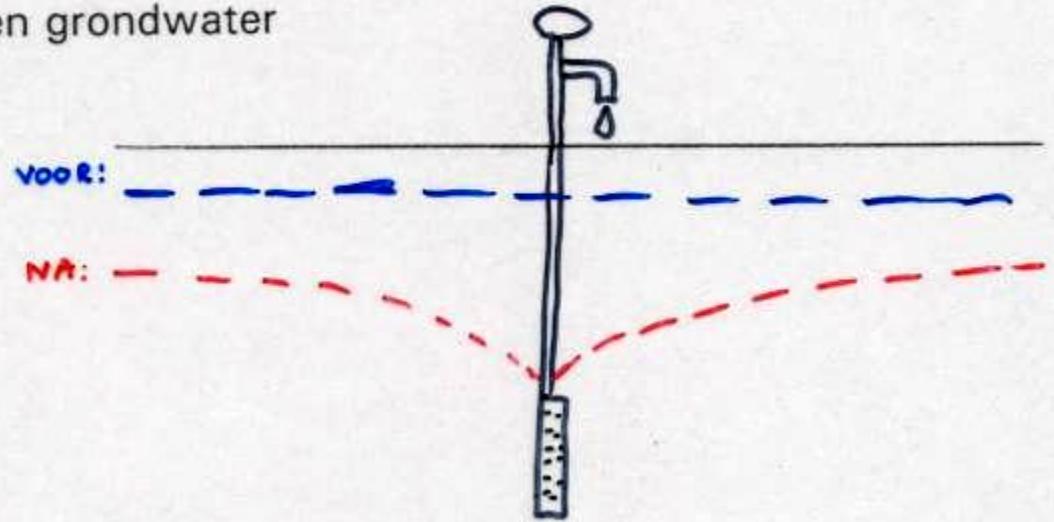
Landbouw:

draineren bodem

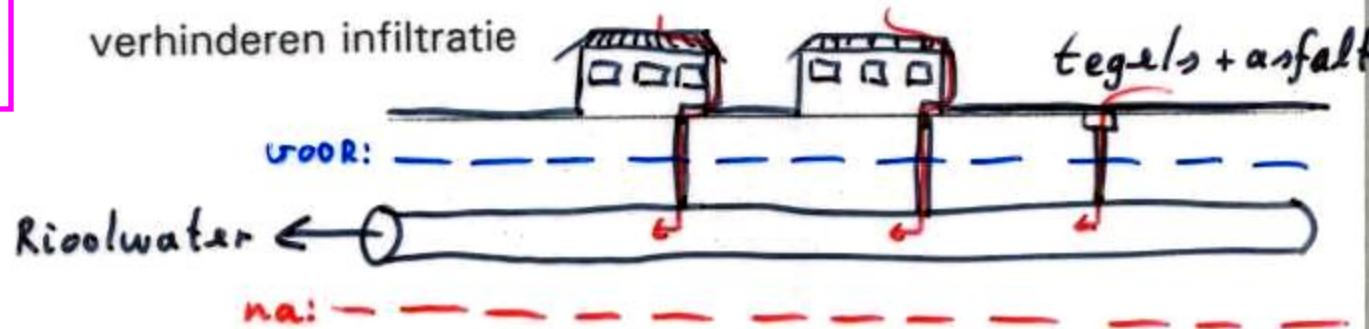
Landbouw
Drinkwater
Industrie

} onttrekken grondwater

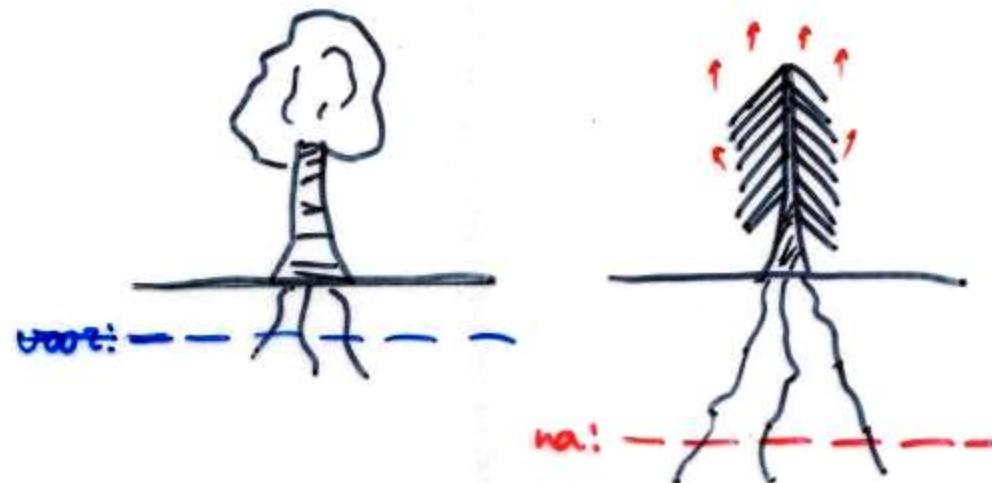
Verstedelijking:

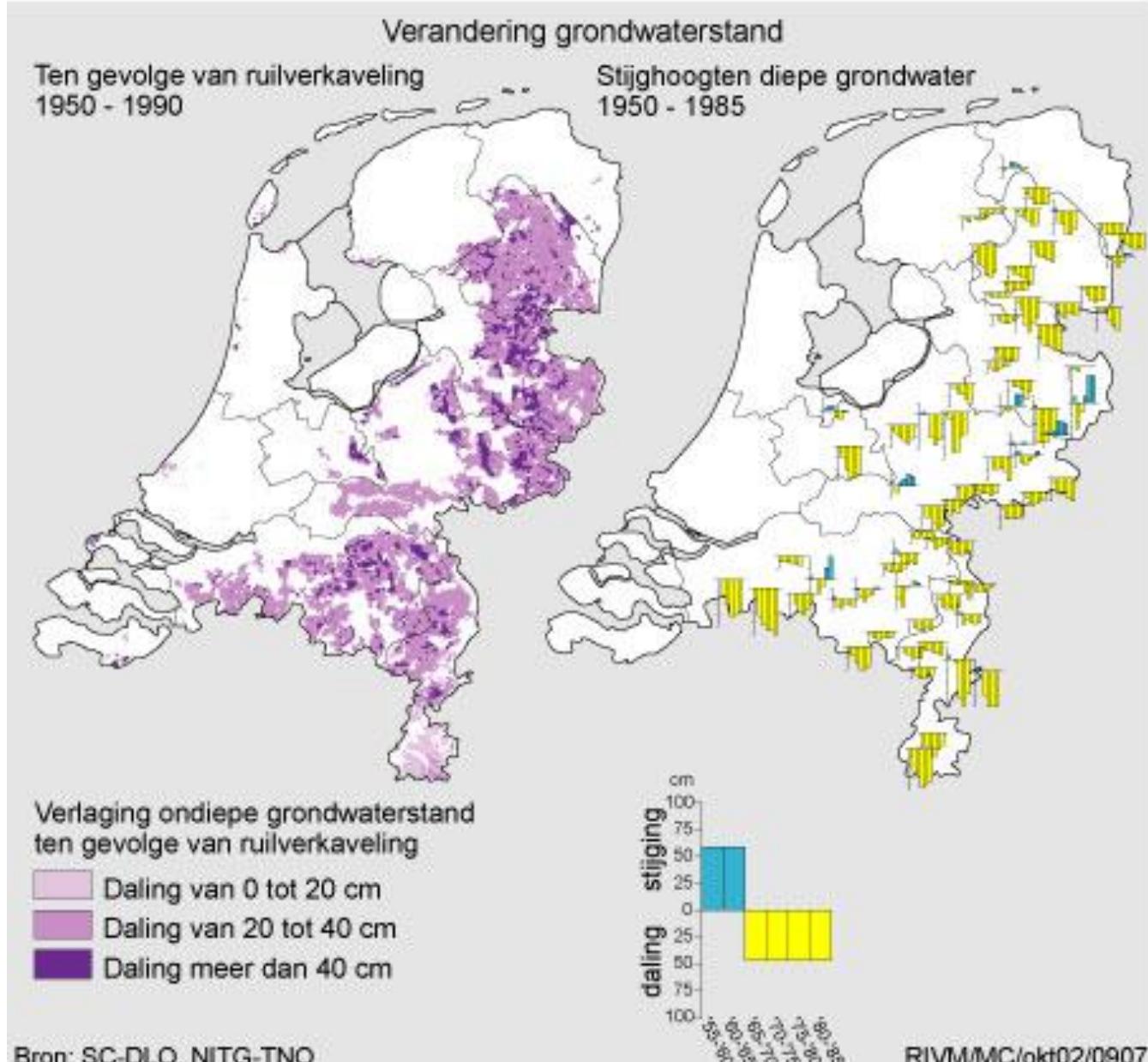
verhinderen infiltratie

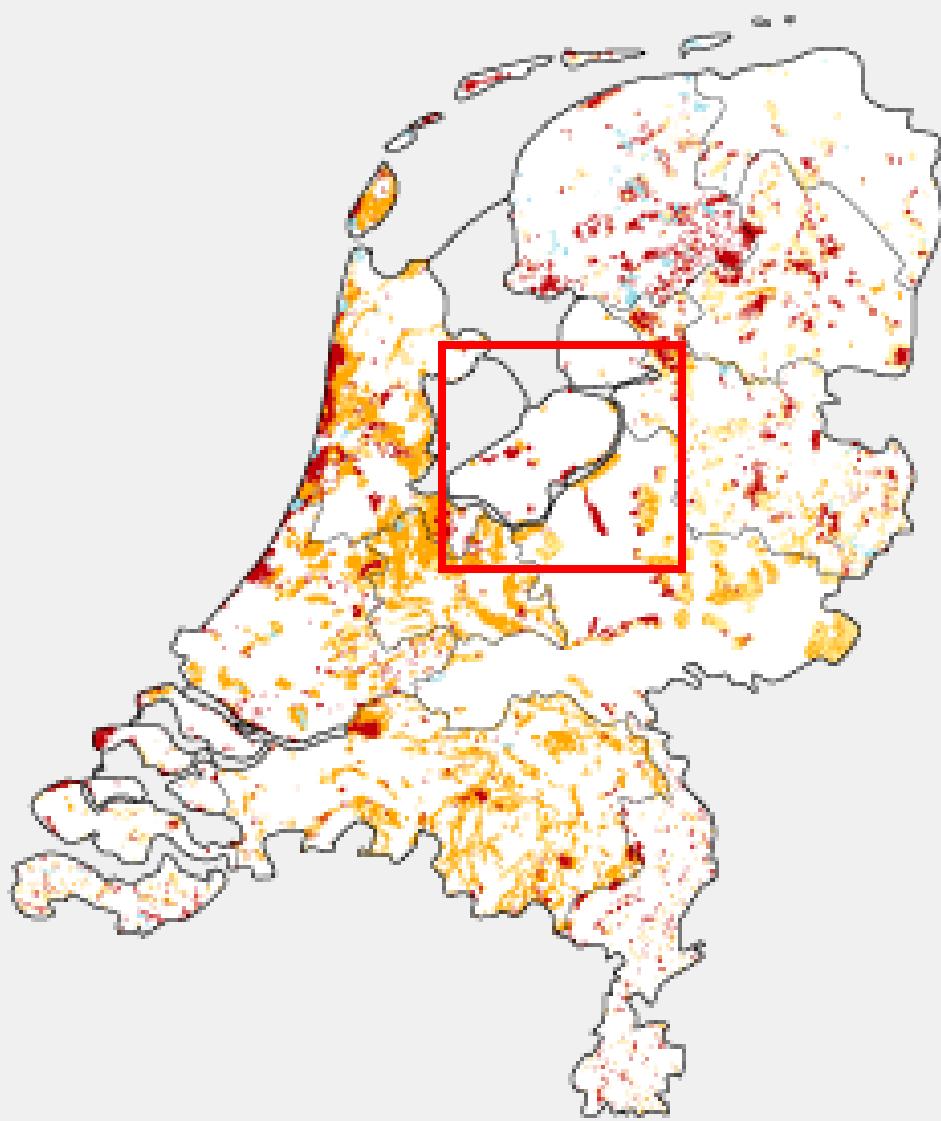

Bosbouw:

naaldbomen verdampen meer

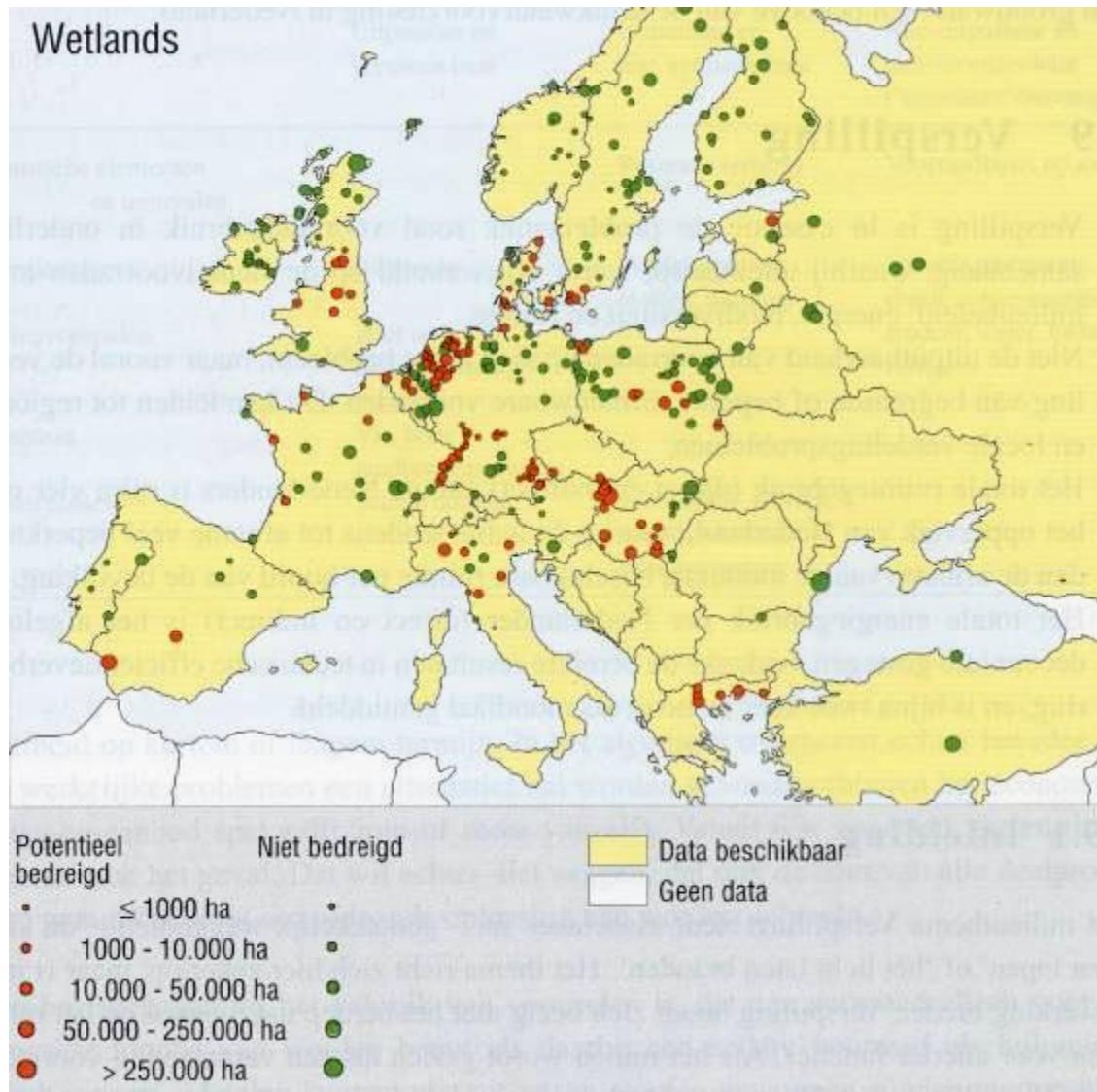

Verdroogde gebieden in 2000

- Hoofdfunctie natuur
- Nevenfunctie natuur
- Hersteld verdroogd gebied
- Te verwerven hoofdfunctie natuur

Europa: wetlands bedreigd door verdroging

recapitulatie: Verdroging

Oorzaken: landbouw

(peilverlaging, normalisatie)

drinkwatervoorziening

(grondwateronttrekkingen)

industrie

(„ „ „ „)

verstedelijking

(afdichten bodem)

bosbouw

(dennen: meer verdamping)

oppervlaktewater

grondwater

Gevolgen: inlaat gebiedsvreemd water vochttekort bodem

verspreiding

mineralisatie

eutrofiering

eutrofiering

Effecten op: natuur

(afname biodiversiteit)

landbouw

(opbrengstdaling)

veiligheid

(toename piekafvoeren)

d) Versnippering

→ ?

c) Versnippering

→ Verkleining leefgebied & Migratiebarrieres

Mechanismen voor 'versnippering' in water

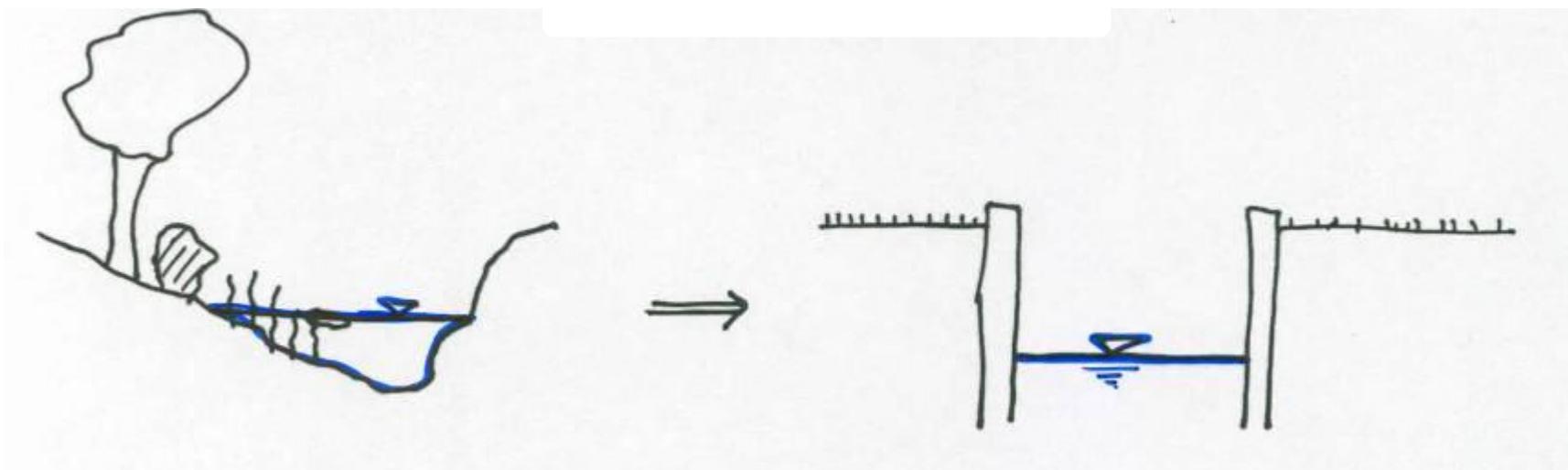
a) Stuw = Barriere voor vistrek

oplossing: **vistrap**

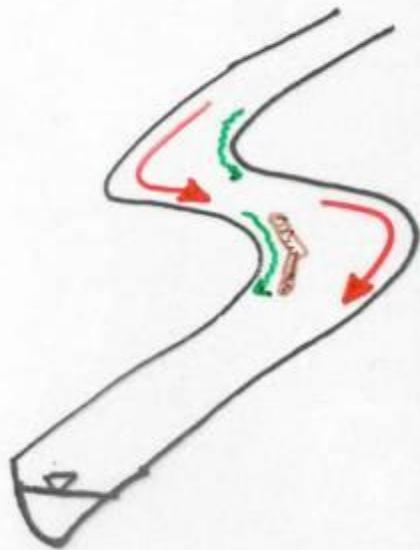

- b) Steile, harde oevers:
- verdwijnen gradienten & schuilmogelijkheden
 - barrière voor faunamigratie

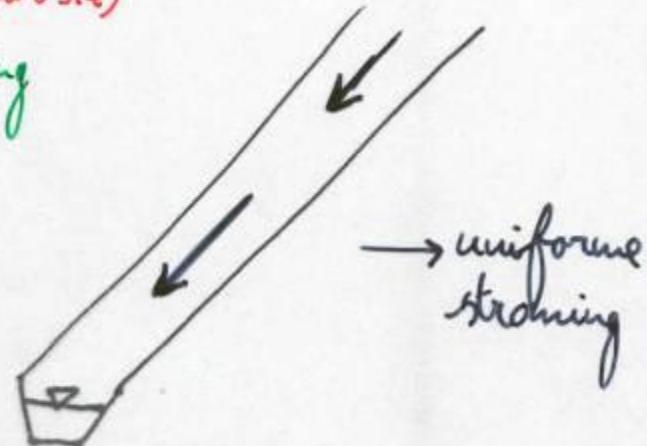

c) Normalisatie/kanalisatie:

- verdwijnen verschillen stroomsnelheid
- verdwijnen klinkhout

→ snelle stroming (erosie)
→ langzame stroming
(sedimentatie
klei/org. stof)

→ uniforme
stroming

recapitulatie: Versnippering

Oorzaken: waterwerken
stuwen, steile harde oevers,
verwijderen meanders

oppervlaktewater

Gevolgen: migratiebarrieres (stroomopw, beek-land)
verdwijnen oevergradienten (vochtgradienten vegetatie)
verdwijnen stromingsgradient (macrofauna)

Effecten op: natuur afname biodiversiteit

- vispopulaties
- macrofauna
- oeverplanten

3. Discussie “*Duurzaam waterbeheer*”

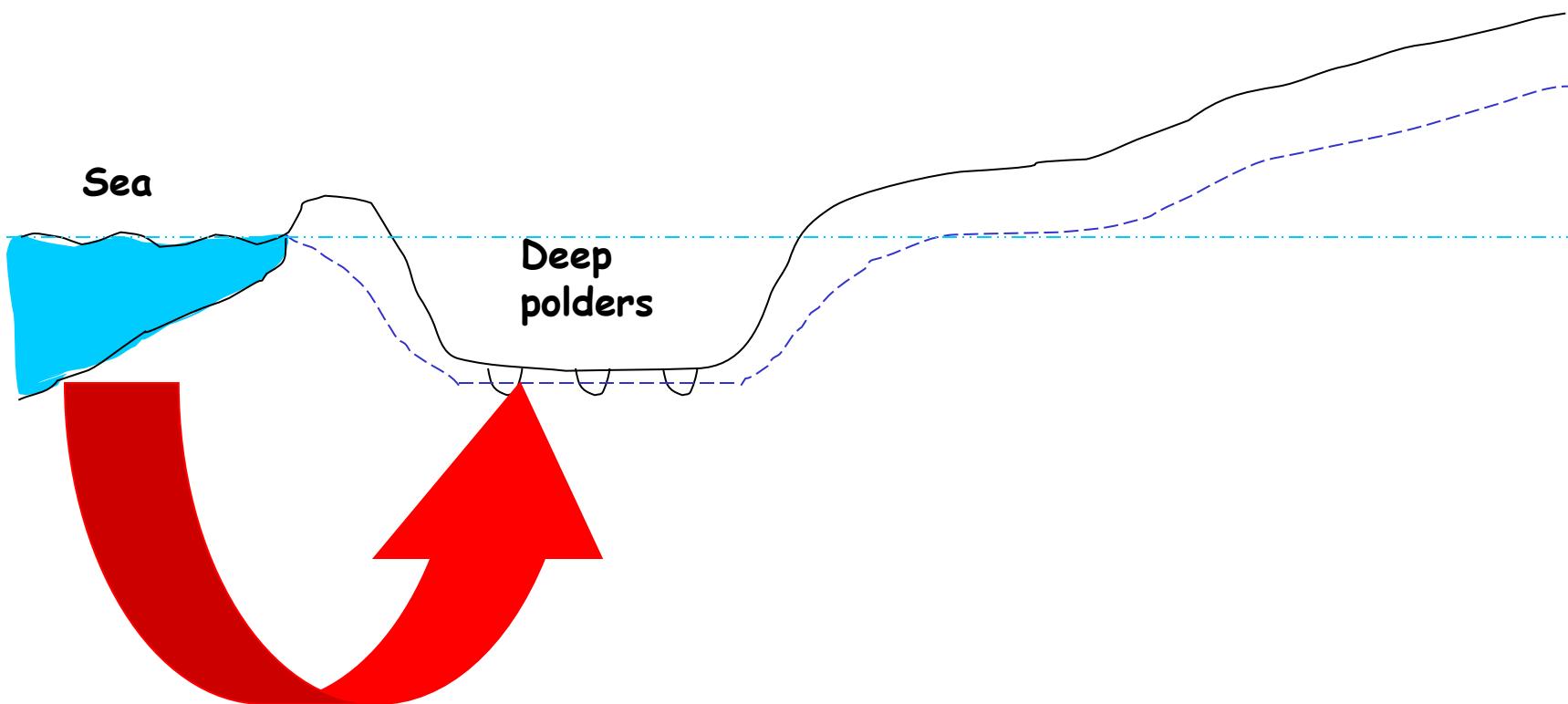
- a) Verzilting in West-Nederland
- b) Klimaatverandering en rivieraafvoer

a) Huidige Verzilting in West-Nederland

Oorzaak: bodemdaling West-Nederland door drainage/ ontwatering

Gevolg1: drukverschil water tussen zeeniveau en polderniveau

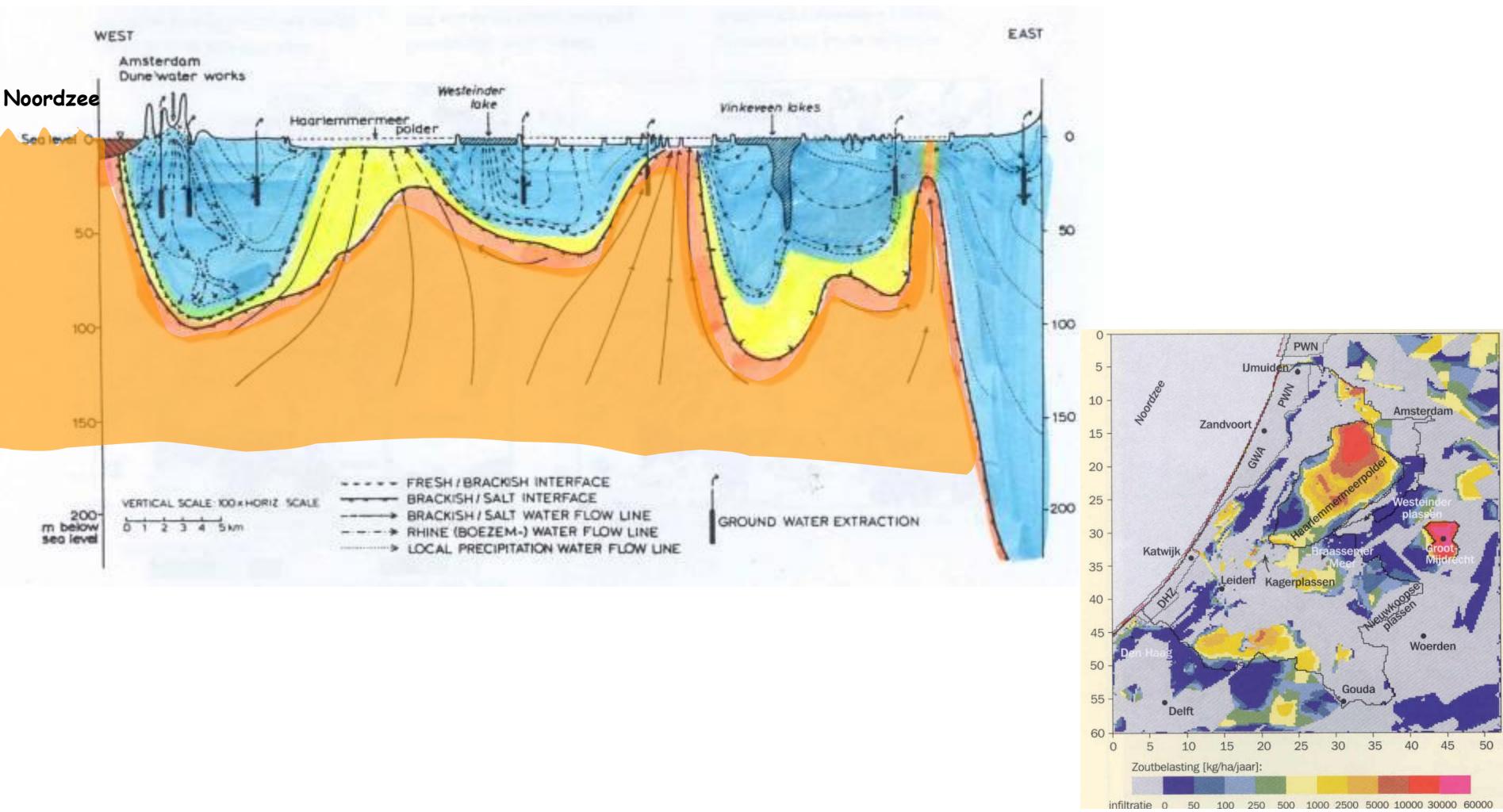
Gevolg2: ondergrondse stroming zeewater naar polders

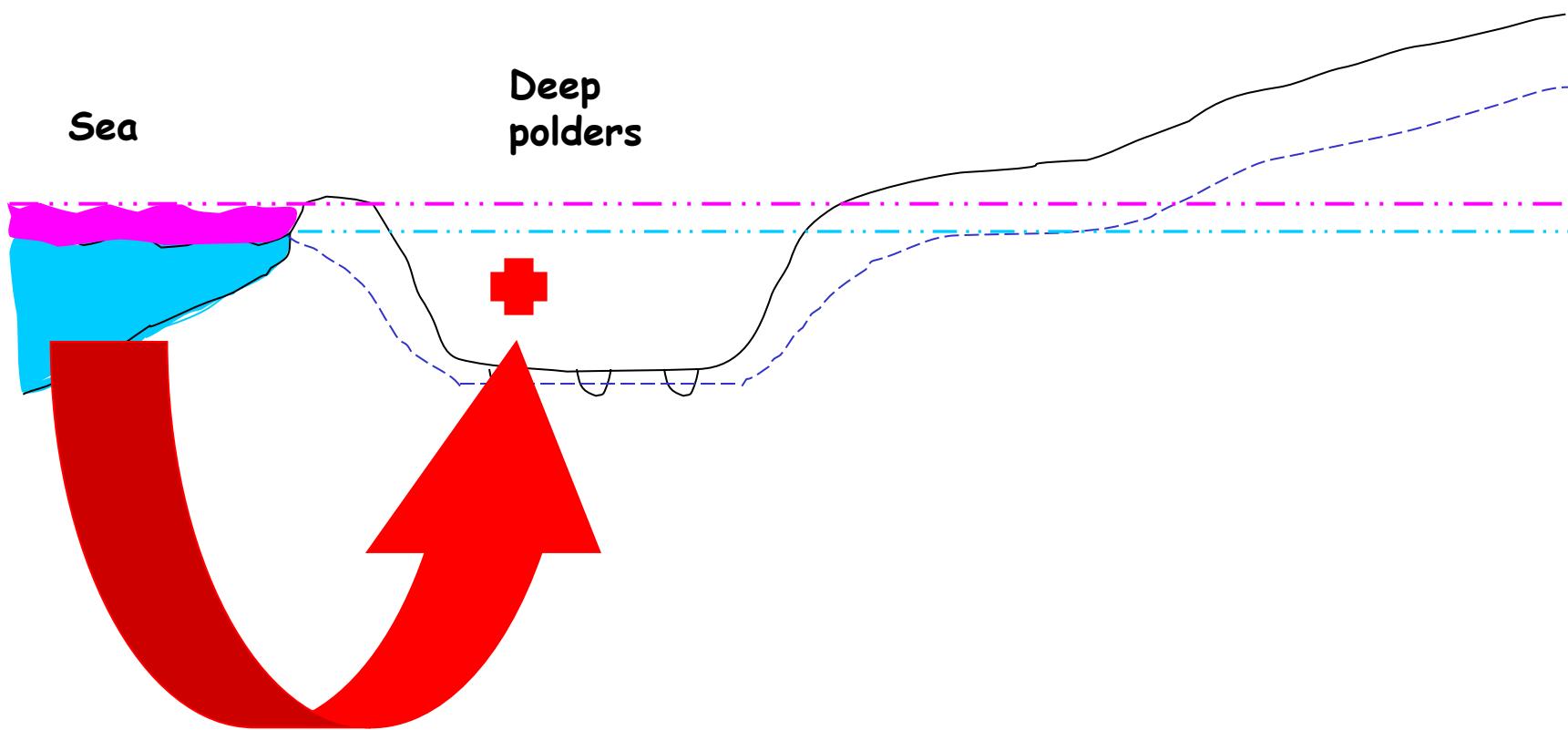
huidige situatie: zout water kwel in veel polders in West-Nederland

effecten op: landbouw (produktiedaling)

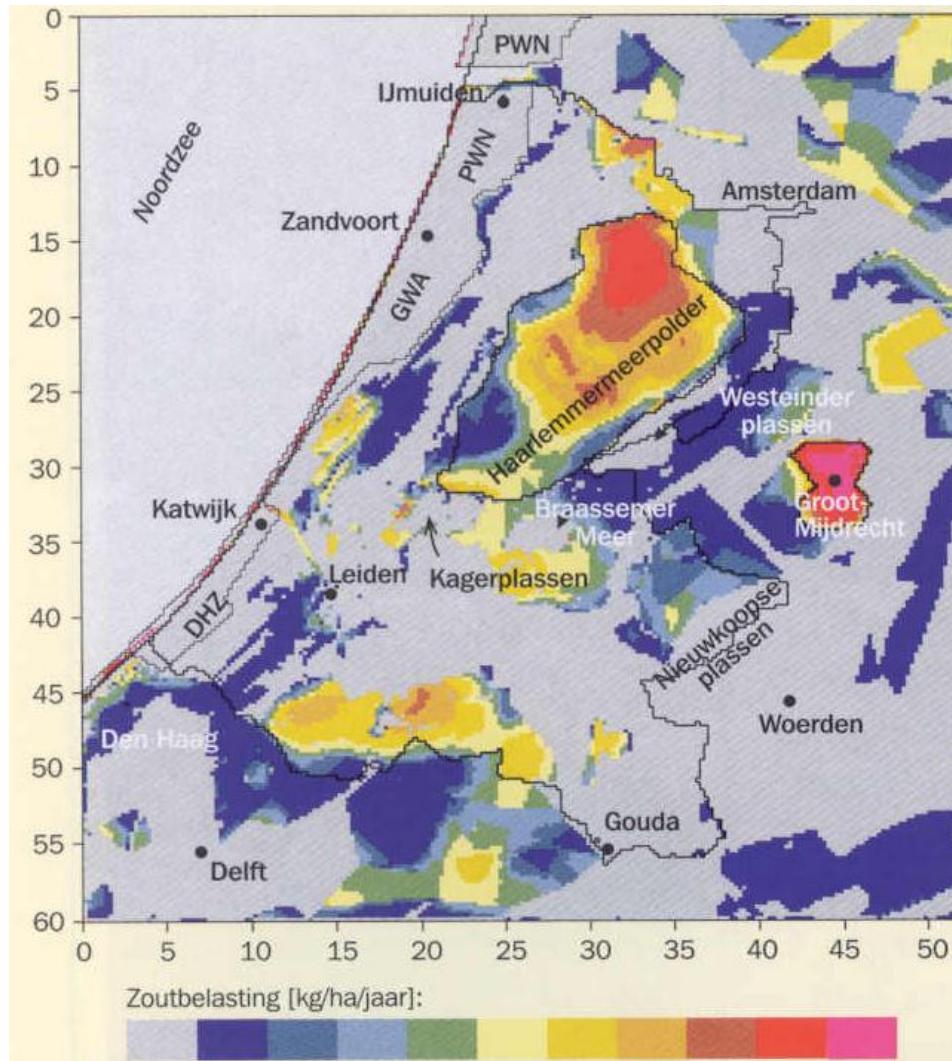
natuur

Toekomst: verzilting verergerd door zeespiegelstijging

→ Hoe omgaan met toenemende verzilting ?

b) Klimaatverandering en rivierafvoer

Oorzaak: Klimaatverandering

Gevolg1: Ander neerslagpatroon --> hogere piekafvoeren in winter

Gevolg2: Verhoogde kans op overstroming

b) Klimaatverandering en rivierafvoer

Oorzaak: Klimaatverandering

Gevolg1: Ander neerslagpatroon --> hogere piekafvoeren in winter

Gevolg2: Verhoogde kans op overstroming

→ **Wat te doen om duurzaam veilig te wonen in NL ?**

Recent beleidsrapport (sept. 2008)

- Deltacommissie 2008
- “commissie Veerman”
- hoe Nederland bewoonbaar houden i.r.t. water

Samen *werken* met **water**

Een land dat leeft, bouwt aan zijn toekomst

Bevindingen van de Deltacommissie 2008

Universiteit Utrecht

end